

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Félsz évre . . . 6 frt.
Éve 12 „
Negyedévre . . . 3 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétivel vagy körzetel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Királyasszonyunk emlékeért.

— A szomorú évforduló előtt. —

A kassai egyházmegye tudós ősz püspöke, *Bubics Zsigmond dr.*, aug. 21-iki kelettel a következő főpásztori levelet adta ki:

Szeptember hó 10-én lesz egy éve annak, hogy angyali lelkületű királyasszonyunk, *Erzsébet császárné és királyné Ófelsége* rut orgyilkosságának áldozatul esett.

Bár a letűnt év alatt szívünknek a hazánkat ért súlyos veszteség fölött érzett első égető fájdalomát az Isten akaratában való megnyugvás érzete váltotta fel: az elmúlt idő nem csökkentette halás kegyelettel párosult emlékezetét dicsőült királyasszonyunknak, kinek részére mindnyájan az örök világosság fényét esdjük le a Mindenhatótól, buzgó imában könyörögve, hogy az Üdvözült számtalan jótéteinek és a súlyos csapások elviselésében tanúsított keresztényi türelmének az örök életben jutalmát nyerje.

Hogy a gyászos évforduló külsőképp is egységes és imánk közös legyen, elrendelem, hogy egyházmegyém minden plebániái és klostrom-templomában, miként erre nézve már mult évi szeptember hó 10-én kiadott körlevelemben intézkedtem, — szeptember hó 11-én, az évfordulati gyász-szentmise a lehető legnagyobb ünnepiességgel tartassék meg és arra a helyi polgári és katonai hatóságok a szokott módon meghívassanak.

Ez az évfordulati gyász-ünneplés egyuttal igen kedvező alkalmúl szolgálván a b. e. Erzsébet királyné emlékére Budapesten építendő *Örök-Imádás-templom* javára való kegyes adományok gyűjtésére: fölkérem a tő lelkész urakat, hogy erre a jelzett célra szeptember hó 10-én a va-

sárnapi istentisztelet alatt, vagy pedig a gyász-szentmise alkalmával gyűjtést rendezzenek s a befolyó kegyes adományokat az illető esperesi hivatalok útján e hó végéig hozzám küldjék.

A gyűjtés eszközzésére a helyi viszonyok tekintetbe vételével a jótékony nőegyesületek tagjai és más jámbor nők kérendők fel, kik társadalmi helyzetöknél fogva is a jó ügyet hathatósan előmozdítják, s a kik a közreműködést bizonyosan meg nem fogják tagadni.

Végül felkérem a tő lelkész urakat, hogy ezt a szószékről híveik tudomására hozzák és buzdítsák őket, hogy a gyász-istentiszteletre minél nagyobb számban megjelenve, imádkozzanak a nemzet nagy halottjának lelki nyugalmáért, kinek gyászos halálát egy, az Istenről teljesen megfeledbezt vallástalan egyén elvetemült gonoszsága okozta és tehetségükhöz képest adakozzanak arra az emlékre, mely hívatta lesz a nemzet hűségét és az Isten végtelen irgalmasságába vetett hitét örök időkre hirdetni!

Az „Erzsébet-királyné” emlékére emelendő „Örök-Imádás-Templom” ügyében, mágnás körből, a következő sorokat vettük:

A mult év novemberében özv. *Cziráky grófné* ő excellenciája elnöklété alatt összeállt egy bizottság abból a célból, hogy Erzsébet-királyné emlékére „Örök-Imádás” templom elnevezéssel Budapesten templom emeltessék.

A bizottság pártfogását Ófelsége engedelmével legkegyelmesebben *Mária Valéria* fhgnő vállalta el.

Már is 90,000 ftnál többet gyűjtött össze a bizottság és hogy a gyűjtés a kegyeletes célra nagyobb arányokat öltön, most a nyár folyamán minden vármegyében mozgalmat indított, hogy mindenütt vidéki bizottságok alakuljanak.

Ez legtöbb helyütt már meg is történt, sok helyen pedig folyamatban van.

Az én frakkom.

(Visszaemlékezés a főispáni névestére.)

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Egy német tudós az emberiséget a hajszíne szerint osztályozta; ha ezt szabad volt a német tudósnak megtenni, miért nem osztályozhatnám én az emberiséget — a frakkok szerint. Sőt az én osztályozásom határozottabban jobb lesz, mint a német tudósé: ő ugyanis megfedkezett azokról, a kiknél a hajnak nincs színe, mert — kopaszok, én azonban nem fedkeztem meg azokról, a kiknek frakkjuk nincs.

Két szektája van az emberiségnek: az egyiknek van frakkja, a másiknak nincs. Ez dogma.

Csakhogy . . .

Ha a világon csak annak volna frakkja, a kinek kell, és annak nem volna, a kinek nem kell, akkor sok baj nem keletkezne, a mi pedig keletkezik. De a természet és a sors szeszélyes. Ad gyakran két frakkot is annak, a kinek nem kell, és nem ad egy felet sem, a kinek kell.

Az első állapot méhében rejti a frakk-szocializmust; a második, hogy mi mindent szülhet, azt ime hamarosan elmondom.

Tudnillik ott kezdődik a dolog, hogy a Szent-István nap előtti szombaton épp akkor leptem meg a vármegye leghosszabb (de éppen nem legkövőbb) tisztviselőjét, nevezzük őt például *Kákásynak*, a mikor a talpát és a torkát preparálta. A talpát avval, hogy fürdőt vett, a torkát azzal, hogy nem vett fürdőt, sőt méltó ámulásunkra a leghatározottabban visszautasított valami jófajta cankót, a mivel megkínáltam.

Hogy a szerveződé megyei bizottságok pártfogását egyes vármegyékben a főhercegasszonyok elfogadják: azt már kegyesen megígérték. Így Fehér- és Aradvármegyében *Klotild*, Pozsonyvármegyében *Izabella*, Barsvármegyében *Auguszt*a főhercegasszony fogják a pártfogóságot kegyesen elvállalni.

A megyei bizottságok folyó évi szeptember hó 10-től, a püspöki kar engedelmével, az összes kat. templomokban minden mise alkalmával, leginkább buzgó hölgyek közreműködésével, nagy gyűjtéseket rendeznek, úgy, hogy ezeket a gyűjtéseket azokra a gyászmisékre is kiterjesztik, melyek, a szeptember 10-iki vasárnap miatt, Erzsébet királyné lelki üdvéért másnap tartanak.

(af.) Nagy ünnepe volt a felső-zempléni ev. ref. egyházmegyének az ez évi aug. hó 24-én Lasztócson tartott egyházmegyei gyűlése alkalmával. E napon töltötte be ugyanis *Bernáth Elemér*, egyházmegyei gondnok, egyházmegyei hivataloskodásának *hnszonötödik* évét.

Az egyházmegyei gyűlés képviselői közelről és távolról nagy számmal gyűltek össze, hogy nagyérdemű és szeretett gondnokuk iránt az őszinte hála és szeretet adóját leróvják. Megjelent teljes számmal az egyházmegye tanácsbírói kara: papiak és világiak. Ez utóbbiak között: *Dókus Ernő*, *Dókus Gyula*, *Lónyay Gábor gróf*, *Nemes Lajos* és *Mándy István*. Egyházi jeleseink között ott volt: *Fejes István* tb. esperes és többen mások. Az egyházmegyei papság és tanítók csaknem teljes számmal jelentek meg. Ott volt továbbá *Dókus László* egyházmegyei világi főjegyző, *Bernáth Aladár* világi aljegyző, *Thuránszky Zoltán dr.* egyházmegyei ügyész, *Meczner Béla* az alsó-zempléni egyházmegye gondnoka.

— Nem iszom ezt a lötyöt, mondá learkirályi mosolylyal (a mikor még nem volt bold!) nem rontom el a szám ízét, mert estére . . . ah estére . . . nos igen, hisz tudod, estére . . .

— Ahán, értem már. A főispán névnap-estéjére készülsz . . .

— Igen . . . azaz készülünk . . . hiszen csak ott lesz te is . . .

— En barátom? Igazán sajnálom, de nem lehet . . .

— Nem lehet? — kérdé és idegesen kapargálta a fejét-e, vagy a talpát, nem tudom, mert úgy kapkodta mind a kettőt. Már hogyne lennél ott? En már a négyesre *vis-a-vis*-nak szemeltelek ki. Te, fővárosi létedre, nem leszel ott? Mikor ott lesz a város színe-java? Mikor ott lesz minden szemrevaló asszony, leány, hogy a szemed is kápráznai fog belé és az eszed is tótágast áll! Olyan muri lesz, hogy, erdélyiesen szólva, még az *éjjeli bátorok* is pezsgőtől berugva fogják járni a polka-mazurt, és — te nem akarsz ott lenni? Ott leszel, ha mondom, — kiáltá felállva a mosdótáiban, ott leszel! És miért ne lennél ott?

— Barátom, nincs frakkom! Van ugyan a fürdön levő sógoromnak is . . .

— No és . . .

— Csakhogy az egyiknek, mely garcon korából van még meg — az egyik szárnya hiányzik; a másik pedig — melyet házassága után csináltatott — nekem még esőköpönyegnek is nagy . . .

— Hahaha! nevetett a vármegye leghosszabb tisztviselője oly hangon, hogy azt hittem, nem is ő volt az. Még ma is gondolkodom azon,

TÁRCA.

A veréb tolakodása.

„Anch' io sono . . .”

Sokféle virág nyit a kertben, a réten,
Egyben és egyenként gyönyörködve nézem;
Színük és alakjuk van tán ezerféle,
De mind jól beillik kert, rét szőnyegébe,

Sokféle csillag ég az ég boltozatján,
Fényes, nagy az egyik, másik kicsi halvány;
De a menny boltívén szépen mind megférnek,
Szükséges tagja mind a nap rendszerének.

Sokféle madár zeng a lombos erdőben,
Halkabban az egyik, a másik csengőbben;
De ha ez vagy amaz köztük elhallgatna,
Nem volna teljes a hangverseny összhangja.

— A dalok kertjében dalaim nem rózsák,
Mámoros gyönyörbe örzékid nem hozzák;
Csak szerény, egyszerű, fakó kis virágok,
De talán van, a ki jó szívvel néz rájuk.

Halavány, kis csillag költészetem lángja,
Nem hint fény-sugarat az egész világra;
De ha egy sugara a szivedbe téved,
Hogy e láng égi láng — jól tudom — megérzed.

Fülmilék és egyéb esengő-zengő népek,
Hadd álljak én, veréb, csipogni közöttük.
A hangom gyöngé bár egetverő dalra,
De annál könnyebben vegyül az összhangba!

Luby Sándor.

A szemlélő már a külső jelekből is lát-hatta, hogy a rendes gyűlések rendes lefolyá-sától eltérve itt valamit rendkívüli esemény fog végbemenni. A templom tornyán nemzeti színű zászló lengett, a paplak udvara előtt tölgy-galyakkal koszoruzott diadalkapu volt felállítva „ISTEN HOZOTT!” felírással.

A jubileumi ünnepség reggel 9 óraker kez-dődött s a gyűlést megelőzően a templomban folyt le. Mindenek előtt Réz László homonnai lelkész mondott egy igen szép alkalmi imát, melynek utána első sorban Sárkány Imre es-peres állott fel s egy nagy szabású beszéd ke-retében méltatta a jubilánsnak hervadhatatlan érdemeit, a miket közelebről a felső-zempléni egyházmegye s egész egyetemes ev. ref. egy-házunk egyházi és iskolai ügyeinek elébbrevi-tele és felvirágoztatása s ily módon is szeretett magyar hazánk boldogítása körül szerzett. — Beszédében visszapillantást tett arra a Hegy-e-századra, a mióta a jubiláns gondnok a felső-zempléni ev. ref. egyházmegye élén áll, az ez idő alatt végzett magasztos munkára, egyházu-nk anyagi és szellemi fejlődésére, az 1881. és 1891. évi zsinatok nagy alkotásaira, melyek körül az utóbbiban maga Bernáth Elemér gondnok is te-vékeny részt vett; visszapillantást tett a felső-zempléni egyházmegyének az utóbbi negyed-század alatt tett előhaladására s annak utána beszédét ékként folytatta:

„Mennyi templom épült alapjából, mennyi „renováltatott, mennyi lelkészlak és iskola hir-„deti az új erőre ébredett vallásbuzgóságot? És „ez egyházépítő munkásság mind a Méltóságod „atyáskodó gondnokságához van kötve. Fialat „erővel a vallása és egyháza iránt érzett sze-„retettel és buzgósággal telve foglalta el hiva-„talát egyházmegyénk kebelében s ezen hév és „lelkesezés nem hogy lankadott volna, hanem „megerősödött és fokozódott az idők folyamán „a Méltóságod lelkében. Nem volt egyházu-nk-„nak még oly kicsinynek látszó ügye is, a „melyre teljes figyelmét és gondosságát ne for-„dította volna, nem volt eset, hogy igazságér-„zete mellett a szeretet lelkével ne mérlegelte „volna a panaszos, vagy vitás ügyeket, úgy „hogy még az elmarasztaltak kebelében is hála-„érzetet költött az ítélet igazságával.

„De nemcsak egyházmegyénk szellemi és „anyagi ügyeinek ápolása és fejlesztése, hanem „egyetemes egyházunk érdekeinek védelme is „hirdeti nemes munkálkodását az utóbbi zsinati „törvények alkotásánál, a hol egyházkerüle-„tünknek az egyházi téren is hagyományos „szabadelvűségéért, a zsinat prezbiteri rendszer „teljes megalkotásáért küzdött egyházkerületünk „több jeleseivel együtt.

„Ugy tűnik fel azért nekünk, mintha a „Méltóságod vallásos buzgósága s az abból szár-„mazott igazságérzet és kötelességtudás lett „volna alapja annak, hogy a polgári pályán is oly „magas hivatalra s polera emeltetett Méltósá-„god, mert hiszen éppen a bírói pályán van „szükség az erkölcsi élet s a vallásos buzgóság-„tól áthatott emberre, mint a valódi jellem s „az igaz hazafiság példányképe.”

„Fogadja azért Méltóságod szívesen, ha „ma alkalmat kerestünk arra, hogy Méltóságod „iránt érzett hálánkat tiszteletünket és sze-„retetünket kifejezzük! S fogadja szívesen azt

mily segédeszközökkel birt magából ily hangot kimenyörögni. Egy hitvány frakk... egy semmi frakk miatt! Lesz frakk! Csak akad ebben a nagy városban egy kis frakk.

— De nekem nagy frakk kell, — kockáz-tattam meg.

— Hisz azt akartam mondani. Csak akad még ebben a kis városban egy nagy frakk. Csak bizd reám!

Én tehát rábízta a meg nem levő frakkot. A délelőtti folyamán a vármegye leghosszabb tisztviselőjét nem láttam; csak néha-néha ro-hant el mellettem és úgy suttogetta: lesz frakk! lesz frakk!

És lett frakk! kis frakk, nagy frakk, sok frakk!

Ebéd után édes szundításomból azzal ver-tek fel, hogy keres valaki. Egy tisztaképűnek éppen nem mondható, részleges nadrággal, de annál kevesebb cipővel bíró suhanc állított be hozzám és egyet szippantva egy csomagot adott át e szavakkal: Kákássy úr küldi!

Két frakk volt a csomagban. Nem tellett be néhány pere, egy másik suhanc állított be egy másik csomaggal.

— Kákássy úr küldi, kérem. Ismét két frakk volt.

Már kezdett idegesíteni a fellendült frakk-impert s különben is itt levén az ideje, elmen-tem a kávéházba, hogy kissé átnézzem a pesti lapokat.

Alig tettem a lábamat ki a házból, Ká-kássy egyik barátja vágatott el mellettem.

— Lesz frakk! kurjantott felém s be nem várva mit szölok, vágatott tovább.

„az imaszerű óhajátunkat, hogy Méltóságodat „egyetemes egyházunk, szeretett hazánk s kö-„zelebb egyházmegyénk javára és boldogítására, „szeretett családjának örömeire még igen sokáig „éltesse az isten!”

Ez üdvözlő beszéd elhangzása után Hutka József egyházmegyei papi főjegyző adta át a jubilánsnak az egyházmegye részéről följajlott emléktárgyakat: t. i. az 1881 és 1891. évi zsi-nati törvényeknek remek antik-diszkötésbe fog-lalt példányait.

Hutka üdvözlő beszédéből kiemeljük a kö-vetkezőket: „Méltóságodnak nincs is szüksége „arra, hogy tőlünk földi kineset fogadjon el, „mert Méltóságod lelkében hordozza azt a meg-„becsülhetetlen kineset, melyet, miként a szent-„írás mondja: „a lopók el nem lopnak, a tol-„vájak ki nem asnak s a rozsdá meg nem „emészt!” Ez a kincs pedig jó lelkiismeretének „az a megnyugtató öntudata, hogy hiven sáfár-„kodott a reabizott talentomokká!... Hogy e „szép nap emléke azonban mégis nyomtalanul „ne tűnjék el felettünk, egyházmegyénk közön-„sége egy emléktárggyal óhajította Méltóságo-„dat meg tisztelni s ez az emléktárgy az 1881 „és 1891. évi zsinati törvények antik kötésbe „foglalt diszpéldánya. Ezek a törvények a mi „néhai de halhatatlan emlékü bárónk Vay „Miklósnak szavai szerint egyháztársadalmi „életünkben: „a haladást, rendet, visszhangot „s a magyar nemzeti közműveltséget” szimbo-„lizálják. Ezek a törvények szerint kormányzott „minket Méltóságod igazsággal és szeretettel. „Fogadja tőlünk ezt az emléket oly jó tétélek-„kel, mint a minő tiszta szívből adjuk mi azt!”

Erre a két beszédre az egyházmegyei gond-nok következő remek beszéddel felelt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Fogadják a legőszintébb szívből jövő hálás köszönetemet az irántam tanusított azon kegyességökért, hogy egyházi hivataloskodásom 25 éves évfordulója alkalmával csekély szemé-lyemről ily meleg szeretettel és ragaszkodás-sal megemlékezni méltóztattak.

Ugy az egyes ember életében, mint a társadalmi és egyházi alkotások terén 25 év számottevő hosszú idő. Hiszen ha végigtekint-tek egyházmegyénk tagjainak során, azt látom, hogy a f.-zempléni egyházmegye tisztikara, az én kedves munkatársaim, kivétel nélkül már az én egyházi hivataloskodásomnak ideje alatt léptek az egyházi kormányzó-testület sorába; de az egyházmegye lelkészi karának jelenté-keny része is az alatt a 25 év alatt foglalta el magasztos állását, amióta én szerencsés va-gyok ennek az egyházmegyének szolgálatában állani.

És én, aki ezelőtt 25 évvel, mint ifju férfi kezdtem egyházi hivataloskodásomat, most mint az életkor delét már túlhaladott állok itt önök körében.

De bár az idő haladt és tagadhatlan nyo-mokat hagyott maga után, legyenek meggyő-ződve uraim, hogy egyben nem változtam, mert lelkemet, szívemet és egész lényemet most is ugyanaz a lelkesedés és nemes törek-vés hatja át szeretett kalvinista egyházunk iránt, mint ezelőtt 25 évvel az ifju férflut...! Sőt e lelkesedés és hithűség az idők folyamán csak növekedett, amidőn az önök és az egy-

— Ez a Kákássy úgy látszik az összes nyugdíjba helyezett fecskéfarku kabátokat fel-hajszolja! Igazán megható, hogy így tőri magát. A tőzsdé ajtájában Kákássy barátjának egyik barátjába ütköztem.

Lesz frakk! kiáltá biztatón és azzal ro-hant tovább.

— He! halló! megállj! nem kell már... van már...

— De kiabálhattam, ahogy akartam... az csak annál jobban sietett.

Beléptem a tőzsdébe, hogy néhány szivart vegyek.

Két szőzke leányka üdvözölt mosolyogva. Majd hirtelen összedugták fűrtös fejcskéjüket és csak úgy suttogetva mondtak egymásnak va-lamit.

— A papáé jó lesz! mondá az egyik.

— A bátyámé jó lesz! mondá a másik.

A kávéházban sem birtam megmaradni sokáig, mert hárman is biztosítottak, hogy ne aggódjam, lesz frakk, Kákássy kért tőlük az én részemre és majd elküldik.

Hiába tiltakoztam kézzel-lábbal, hasztalan volt...

— Hátha egyik se jó — és éppen az enyém lesz jó...

Néma rezignációval fogadtam az ellenve-tést és hazaindultam.

Lakásom ajtáján visító éljen fogadott. Vagy tiz csitri suhanc lesett engem. Mindegyik hozott csomagot és egy kis borraivalót várt. Mit tehettem? Adtam nekik és sejtelmes borongás-sal siettem szobámba.

Alig birtam a szobába lépni, annyi cso-

házmegye megtisztelő bizalmából szélesebb téren nyílt alkalmam odaadó tevékenységemet egyházi életünk mezején kifejteni.

Az önök igen tisztelt szónoka az egyházi és közélet terén kifejtett érdemeimről volt szí-ves megemlékezni.

Nagyon köszönöm e jóakaratu szíves megemlékezést; de azt kénytelen vagyok ma-gamtól elhárítani. Nincsenek érdemeim uraim, mert én egyedül azt a kötelességet igyekeztem csekély erőmhöz képest teljesíteni, amivel minden református ember egyházu-nak — s mert nemzeti egyház vagyunk, — ezáltal köz-vetve hazájának tartozik. A kötelesség telje-sítése pedig nem érdem.

E szíves megemlékezést elismeréseül ve-szem annak, hogy önök csekély személyemben erkölcsi jutalmat kívántak nyújtani azoknak az egyházi téren működő világi férfiaknak, akik hithűséggel, nemes törekvéssel szolgálják egy-házukat mindenkor önzetlenül és áldozatkész-séggel, esupán vallásuk iránti rendületlen hű-ségből.

Igy fogom én fel uraim az egyházmegye szíves megemlékezését, ily erkölcsi jutalomnak akarom tekinteni a mai 25 éves jubileumi em-léket.

Önök uraim a mai jubileumi napon a zsinati törvények diszkötését nyújtják nekem emlékül.

Melegen köszönöm e gyengéd figyelmet.

E törvények alkotásában mint zsinati képviselő élénk részt vettem. E törvények ké-pezik alapját egyházi és világi életünknek. E törvény egy erős alap, amelyen állva s az ab-ban lefektetett szabályokat megtartva és meg-tartatva s a kor kívánalmának megfelelően tovább fejlesztve, — biztosan haladhatunk előre.

De egy más s reám kedves megemléke-zést is látok abban, hogy önök nekem a jubi-leomi emlékünnepen egy „törvénykönyv”-et adnak emlékül.

Ezt vonatkozásul veszem arra is, hogy én a közélet más terén is, mint bíró, „a törvényt szolgálom.” A törvénykönyvvel kezemben szol-gáltatom: a jogot és igazságot!

Fogadják uraim újból hálás köszönetemet szíves megemlékezésükért s kérem, tartsanak meg továbbra is szíves jóakarataukban!!

E beszéd elhangzása után a s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyháznak küldöttsége állott az egy-házmegyei gondnok elé, hogy átadja ez egyház üdvözlő iratát.

A küldöttség tagjai voltak: Fejes István lelkész, Meczner Béla, Nemes Lajos, Dókus László prezbiterek. A küldöttség szónoka Mecz-ner Béla volt. Ki is a töle megszokott ékes szó-lással következő beszéd kíséretében adta át az üdvözlő iratot:

Kedves Barátom!

Szeretett Gondnoktársam!

A s.-a.-ujhelyi egyház szintén részt óhaj-venni azon örömnepélyen, melyet a felső-zempléni egyházmegye közönsége e mai na-pon, egyházmegyei hivatalos tevékenységéd-nek és munkálkodásodnak emlékére rendez; rokonszenvének, szeretetének és tiszteletének

mag volt ott és mindegyikből egy-két-három frakk agyarkodott felém.

Most tehát megindulhatott a próba.

Időközben bejött rokonom — a kinek ven-dége voltam — és nevetve jegyezte meg, hogy úgy látszik a városban ma sok olyan ember akar a mulatságra menni, a kinek nincs frakkja. Voltak már hárman is nála kérni, — és ő oda is adta sógoromnak mind a két frakkját köl-esőnbén.

En pedig ezután hozzákezdtam a próbához. Az egyik frakk persze nagy volt, a másik kiesi; az egyik nagyon kopott volt, de annál fényesebb a másik. Az egyikbe egészen elvesztem, hogy alig tudtam magamat megtalálni, a másikba pedig csak épen, hogy az egyik karomat tud-tam bedugni, de azt is csak nehezen tudtam kihuzni.

Egyszerre meglepetve kiáltottam fel; egy valamikor szép jelennek és annál viharosabb multnak jeleivel díszeskedő és a sorsnak vala-mint a sok bálnak és az időnek romboló fogait magán viselő frakk került a kezembe, melynek azonban egy szárnya volt csak, míg a másik-nak csak hült, már régen kihült nyoma volt. Jobban szemügyre vettem, nem csalódtam: a szabóművészet e csonka remeke sógorom frakkja volt!

Értettem! Kákássy valamelyik barátja ba-rátjának a barátja tudomással birt sógorom frakkjáról és nem tudva azt, hogy az én sógo-rom — az én sógorom, elkérte a részemre és Kákássy barátom révén így került vissza hozzám. — Verejtékes homlokra folytattam a frakk-próbát és végre, végre találtam egyet, mely tiszta is volt, jó is volt.

virágát szintén be óhajtja illeszteni az elismerés, a vonzalom a tisztelet azon koszorujába, melyet tisztviselőid, mai napon homlokodra illesztettek.

Engemet kért fel a s.-a.-ujhelyi ref. egyháztanács, hogy irányodban érzett vonzalmakat előttem tolmácsoljam. — Őszintén megvallom, hogy ennél kellemesebb kiküldetésben, kedvesebb megbízásban még sohasem részesültem, mert én nagyon jól ismerem azon tevékenységedet, munkálkodásodat, áldozatkészségedet, melyet egyházmegyéd a Tiszán-inneni egyházkerület s az egész magyar ref. egyház érdekében áldoztál. En tégedet mindig úgy tekintettek, mint egyházunk kimagasló alakját, kit példánykép gyanánt tekinthet a mai kor fiatalsága, s tetteidet és munkálkodásodat látva megtanulhatja, miként kell egy igazi magyar embernek hazáját szeretni, miként kell egy egyházas érzelmi egyháztagnak tevékenységét egyháza érdekében feláldozni. Azért én, mint szerető rokonod, barátod és gondnoktársad felkérlek: légy te követésre méltó példa gyanánt, magyar ref. egyházunknak továbbra is hű munkása, buzgó harcosa! Kérem a mennyei gondviselést, hogy tartson meg igen sokáig tégedet, magyar hazánk, ref. egyházunk javára, felvirágzására, családod örömeire és boldogítására!

A s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyháztanács üdvözlő irata ekként szól:

Méltóságos Főgondnok ur!

Sátoralja-ujhelyi ev. ref. egyháztanácsunk f. hó 20-án tartott ülésében hivatalos tudomást is szereztünk arról az örömnepről, melyet a nagytiszteletű egyházmegye Méltóságod 25 éves egyházi szolgálatának megünneplésére rendez: kedves kötelességének ismeri, hogy ez alkalommal úgy a maga, mint az egész gyülekezet nevében is tisztelettel, szeretettel köszöntse Méltóságos Főgondnok urat.

Hogy az utolsó évtizedek magasztos munkájában, amely ev. ref. egyházunk anyagi és szellemi fejlődésének, előhaladásának határozottabb irányt adott, mily nagy része van Méltóságos főgondnok urnak: azt tudjuk, látjuk mindnyájan. Tudjuk, látjuk, különösen mi, kik itt a felső-zempléni ev. ref. egyházmegyében a Méltóságod közvetlen működési területén egész közelről szemlélhetjük azt a munkálkodást, a mit oly nagy bölcsességgel és oly páratlan buzgósággal immár 25 esztendeje folytat.

Epp azért örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy most az ünneplőkhöz csatlakozva, őszinte szívvel adjunk kifejezést Méltóságod iránt érzett tiszteletünknek, szeretetünknek és ragaszkodásunknak.

A mindenható Isten, a ki adta Méltóságodat mi nekünk, hogy legyen bölcs vezére, kormányzója e mi különösen sok nehézséggel küzdő egyházmegyénknek, tartsa meg továbbra is számunkra, hogy még sokáig, nagyon sokáig folytathassa ama magasztos munkát egyházunk javára, Istennek dicsőségére!

Őszinte tisztelettel:

a sátoralja-ujhelyi ev. ref. egyház tanácsa, s ennek nevében:

Fejes István s. k., Dókus Gyula s. k.,
lelkész. főgondnok.

Hálaimát rebegeve tettem félre és azután öltözködni kezdtem.

De egyszerre rémületes sikoltással vágódtam a frakk-piramis tetejére. Frakkom van, frakkot küldtek vagy ötvenet, de nadrágot egyet sem! Igaz ugyan, hogy a nevestén csak frakkban illett megjelenni, de ezt a csak-ot szószentírti értelemben venni még sem lehetett! Volt ugyan utazó ládamban minden rendű és rangu nadrág, csak tiszta fekete nem.

No Istenem — és S.-A.-Ujhely szent patrónusa — tegyetek most csodát! Változzék át egy frakk nadrággá! Mellény az csak akad, fehér is jó, ha nincs más, az van is, de nadrág... nadrág...

És elérkeztem most a ponthoz, hogy bájos táncosnőimnek egy titokról lebbentsem fel a fátyolt!

Oh bájos Gizuska nagysád, most megtudja ön, hogy az andalgó waltzer közepén miért köszöntem meg a táncot és vezettem önt hirtelen kedves papájához, hogy azután eltűnjem a teremből.

Bella nagysám ime a vallomás, hogy a ropogó esárdást miért hagytam hirtelen abba reáfogva a gombos cipőre, hogy — szalagja felbomlott.

És a gyors polka szédítő sasirozásánál miért sziszszentem fel oly fájdalmasan, mintha Irmuska kiasszony tüzes szemei szíven szurtak volna...

Mert éreztem szurást mindig, — de nem a szívemen!

A s.-a.-ujhelyi egyháztanács üdvözlő irására és Meczner Béla beszédére még egyszer felelt a jubiláns, kifejtve válaszában, hogy e szép napot, mint életének egyik legszebb napját, örökre meg fogja őrizni lelkében és igéri, hogy Istentől adott tehetségeit ezután is egyházunk és hazánk felvirágoztatására fogja szentelni!

Ime így folyt le Bernáth Elemér ünnepe, híven az ev. ref. egyház puritán egyszerűségéhez, minden nagyobb külső fény és pompa nélkül; de annál nagyobb örömmel és igazi lelkesedéssel a szívekben!

Kapunyitáskor.

(Ms.) Lejárt a vakáció. Az iskolák kapui ismét megnyitáltak. A tanulóifúság többé-kevésbé kellemes érzésekkel odahagyta a szülei házat s borongó lélekkel hajtja ismét „igába“ fejét.

Az új iskolai év elején reménység rezdül át lelkükön s vannak, kik ismét a tanári kegyelem szárnyaira hajtják fejüket s úgy várják a június hónapot, mely tíz havi rabság után az édes vakáció kapuit tárja fel előttük.

Bizony, a kultura kapujában őrtálló vezércikkirót némi tépelődő gond fogja el, hogy miért is van az ma, hogy az évi eredmény nagyobb kontingense rendszeren csak középszerű, sőt néha azon alul álló s nem (mint egészséges viszonyok közt lennie kellene) azon fölül álló.

Mi ennek az oka?

Messzire kell nyulnunk, a mai nevelés rendszerének májába és veséjébe, hogy a baj valódi okait kifürkészessük.

A tanulók gyarlóságának, munkakerülésének s könnyű, léha gondolkodásának első okozója: a család.

Tudni kell, hogy a nevelés eszközei: a szoktatás, a példa és az oktatás. Ezek közül a két első legnagyobb részben a családé, az utolsó az iskoláé. Többé-kevésbé természetes, hogy az iskolának is alkalmaznia kell a két első s a családban sem lehet az oktatást nélkülözni, de azért fővonalában a fentebbi tétel áll s a szülőknek kell szoktatni a gyermeket s példát mutatni neki.

Nos: mit lát a gyermek otthon? Bizony sok helyen és sokszor kevés jót. Apa anya komorságát, zsörtölődését.

A gyermekre nincs kellő ügyelet. Lefekszik és felkel ellenőrzés nélkül. Öltözését, tanulását s szerbe-számba nem veszik. Sokszor duzzogásból hozzá sem szólnak; azzal boesátják útjára, hogy csináljon amit akar.

Mint a szabaderdő szabadfája: nő a gyermek girbén-gurbán, visszahajlásokkal, göresökkel, rendetlenül, véletlenség szerint.

Van szüle, a melyik a másik tulságba esik. A gyermeket becézgeti, mossa, simontja, kényezteti, s csinál az önállóságra rendelt ifjúból egy dróton rángatott bábát.

Az a fő, hogy hajlongani, táncolni, bált rendezni, muzsikálni, szépen kirukkolni tudjon. A reális tudásnak fölibe helyezik a társadalmi ugri-fülességet. Mint a virágházi növény szép, míg a mesterséges gőzők közt lehet, de lekonyad, mihelyt az igazi napfény reásüt: olyan a kényeztetés és alakoskodás gyermeke.

Ugyanis a nadrág-kérdést jobb híján úgy oldottuk meg, hogy kétszer oly korpulens sógorom nadrágjából rögtönözöttünk nekem egy nadrágot és a hol neki több volt, mint nekem, hol a természet neki többet pazarabban adott, mint nekem, ott ügyesen és bőven alkalmazott gömböstükkel oszlattuk el a fölösleget.

Nem az én hibám, ha a gömböstük néha megfedekeztek kötelességükről és én a szilárd alkotmányt esuszni éreztem magamon és féltem, nehogy — és az sem az én hibám, ha a gömböstük néha össze is veszték, de a helyett, hogy egymást bökölték volna, hát engem...

Egyszer azonban eltávoztam hosszabb időre, — de ekkor nem a tük voltak okai.

Vettem ugyanis észre, hogy az egész estén nem veszem sehol észre a vármegye leghosszabb tisztviselőjét, Kákássy barátomat. Hiába tudakoltam, kérdezősködtem, kerestem, — nem láttam sehol. Egyszerre csak az egyik menydörgősen kipodórt hajdu állit hozzám és megkérdi, én vagyok-e az a fővárosi ur?

— En, mondom.

— Akkor ez a levél az urnak szél.

Kissé csodálkozva bontottam fel a levelet, amelyben a következők állottak:

Kedves barátom! Hagyd ott lent. Micut, Gizut, Mathildot stb. és jöjj rögtön.

Öiel Kákássy.

A „rögtön“ tizszer volt aláhuzva és utána vagy husz felkiáltó jel.

Ez imponált. Kocsira ültem és vágattam Kákássy barátomhoz.

Igen kevés azoknak a szerencsés gyermekeknek száma, a kik kellő gondnal, a haladó idő követelményeinek megfelelően nevelve kerülnek ki a szülei házból és korrektül lépnek az iskola falai közé.

Nagy és mélyen járó feladat tehát az, a mi a tanítóra vár: a jól és nem jól indított gyermekek vezetése, ezek tudásának gyarapítása és szilárd jövő alapjainak lerakosgatása.

Sok ezer ember élete folyt már le abban, hogy miképp kellene az embernevelést legmegfelelőbben irányítani. A találgatások, a próbák sok szép eredményre vezettek. A nevelés-oktatás tudományá oriai előrehaladásokat tett; de az ideál, a tökéletesség, még messze távolban lebeg.

Ma még mindig kemény vita van az iránt: vajjon a nyilvános, vagy a magán nevelés jobb-e? Vajjon úgy kell-e az ifjakat továbbra is oktatni, mint eddigi a liceális vagy gimnaziális-rendszer szerint; a vagy elfogadandó-e az, a mit kivált az amerikaiak találtak ki és folytatnak, hogy csakis az írás, olvasás és számolás elemeinek megtanulása kötelező mindenkire, a további tanulás aztán kinek-kinek a maga dolga; ott a hol akar és úgy, ahogy neki tetszik!?

Ez a vita hova fog és mikor fog eldőlni: ki tudná?! Nem is lapunkban, nem is most a helye és ideje, hogy vitassuk. Az iskolai év megnyitának alkalmából felötlenek ezek a gondolatok és eszmék; de a miért tollat fogtunk tulajdonképp az, hogy szives figyelmet kérjünk, emlékeztessünk a nagy és szent munkára, mely az iskolai év kezdetével tanítók és tanítatók kezeiben letétetik.

A természetet, a művészetet és a tanítást is széppé, hasznossá az egyetértés, a harmónia teszi. Harmóniára törekedjünk az iskola és a család, a szüle és a tanítók között. Ez a harmónia alapja minden boldogulásnak a tanulás és a tanítás terén. Ellenben a diszharmónia elront, lehervaszt minden beesületes törekedést.

A szüle ne várjon mindent a tanítótól a tanító ne elégedjék meg a lecke feladásával és kikérdésével. A szüle rosz fiáért ne okolja se a tanárt, se az intézetet; a tanár ne hártsa át kötelességeit sem a családra, sem a pivát órákra, sem állítólagos testi, vagy szellemi gyarlóságokra!

A gyermekek legtöbbször annyifélék a hányyan vannak. Keresni kell mindeniknek a nyitját. A nevelői tapintat az a generális-kules, melylyel, ha helyesen alkalmazzuk, a legtöbb ifiu szívét, lelkét fogékonytágot felnyithatjuk, a szépre, jóra, tudásra fogékonytá, alkalmatossá tehetjük.

Kéz kezet fogva, váll vállhoz vetve: kiyánt célhoz, az általános boldoguláshoz vezet. Ertse meg, kimélje és segítse egymást család és iskola s meg lesz a hármónia. A jó példa otthon és iskolában, a komoly munka minden irányban: fundamentoma az iskolai év sikereinek és az emberiség boldogulásának.

Minket a teória most csak mellékesen érint; a gyakorlat sarkall, a haladó idő visz. A létező állapotokat el kell fogadni, a nevelés-oktatás nagy hajóját indítani kell. Ennél az indításnál ne feledjük a nagy és igaz mondást: „Segits magadon, az Isten is megsegít!“

Légy üdvöz uj, 1899—900. iskolai esztendő!

A házhoz érve már messziről hallottam, hogy valaki az ég összes apró és nagy szenteit nem éppen a legudvariasabban invitálja és ugyancsak emlegeti minden jó és rosz tulajdonságaikat.

— Hát téged mi lel? miért nem jösz a mulatságra?

— Miért — bömbölt a vármegye leghosszabb embere... valamelyik pernahajder, tökfilkó elvitte a frakkomat... nincs frakkom...

— Csak ez a baj? Oda se neki! gyere hozzám! van nálam elég! Találsz te ott eleget!

Ugy is történt, nálam csakugyan talált, még pedig sikerült a saját frakkját felfedeznie a nagy halom frakk között.

O azt felvette, én az én nadrágot tartó tüket jobban és célszerűbben elrendezve, vidáman siettünk a mulatságra.

Hogy pedig az elméletben villámosan világitott, de azért a gyakorlatban éjjel mindig körömsötét város utcáin el nem tévedtünk, vagy le nem vertük egymás orrát, barátságosan összekocódva valakivel: annak egyszerű oka az, hogy úgy reggel hét óra felé kacsaringóztunk haza felé. (Uj szó, de kifejező!)

Ez a fényes bizonyítéka, hogy a főispán — kit az Isten soká éltesse! — nevestéjén sok volt a szép asszony, a szép leány, a vidám cimborá és a — tüzes bor. És ez a kis irka-firka bizonyítja azt, hogy halandó, kit sorsod Ujhelybe vezet s ott mulatság van és frakkra van szükség, — kétségbe ne essél! Frakk van ott elég, — de nadrágot: azt jó lesz magaddal vinned!

Peterdi Sándor.

Egy szakelődásról.

IV.

Tüzeseteknél, ha valaki benn reked az égő épületben, s behatolunk érette, előbb vegyünk a szánkba vízbe mártott szivacsot, öltünk magunkra szintén ilyen ponyvát, zsákot vagy locsoltassuk le ruhánkat, a szivacs megszűri a füstös levegőt, a vízből fejlődő oxigén is könnyíti lélegzetünket; ha érezzük, hogy öntudatunk kezd elhagyni, rögtön siessünk a szabadba, mert magunk is odaveszhetünk. E helyen említjük az *égett sebeket* is. Az égés eseteinek több foka van. Legkönnyebb az ilyen sérülés, ha a bőr csak a felszínén égett meg, ilyenkor piros a seb; súlyosabb foka az égésnek, ha a seb felhólyagosodik; harmadik fokon már az egész bőr sötét az alatta levő izmok is összeroncsolódnak. Az égést heves fájdalom kíséri, a mi onnan van, hogy az idegszálak a bőr elégsége miatt fedetlen maradnak s a levegő ingerlésének ki vannak téve. A levegőtől elzárható sebet, zsírral, olajjal (ez utóbbit kevés meszes vízzel vegyítve) kell bekenni. Ha vajat használunk, sós ne legyen, mert a só a fájdalmat még növeli; az égett hólyagot, ha látjuk, hogy a benne lévő nedvességtől nagyon duzzadt, tüvel szúrjuk ki, (a tüvhez közel) s hasítsuk meg (a tűt huzván benne), hogy ürüljön ki. Végül ha olajjal bekentük s olajos vászonnal beborítottuk, az egész felibe — a gyúladás ellen — hideg borogatást alkalmazunk eleinte sürűbben, később pedig ritkábban eseregítve azt föl. Ha valakinek meggyuladt a ruhája, ne szaladgáljon föl és alá; hanem borítson magára zsákot, bundát, szűrt, dunnát, paplant, pokrócot stb. hogy a levegőt elzárja és az égést megszüntesse. A mentő is azt tegye az égő szerencsétlennel; persze a bő vízzel való lelocsolás — ha lehető — szintén hasznos, s nem mellőzendő. A hidegvér, lélekjelenlét ez esetben megbecsülhetetlen jó tulajdonság.

A mérgezés növényi, vagy ásványi mérges anyagnak a gyomorba jutásával jön létre. Van maró mérge és növényi mérge. A maró mérge arról ismerhető fel, hogy a nyelv és száj bőrét lehúzza, leégeti, ez természetesen megégeti a belső részeket (gyomor stb.) is. Leggyakrabban jön elő mérgezés *gombával* és más többféle növényi anyaggal, mindezen esetekben arra kell törekedni, hogy a gyomorból a bevett mérget kivessék, mielőtt a vérrrel egyesülne (emésztés előtt), tehát ki kell hányani. Miként idézünk elő hányást? Itassunk a beteggel jó adag langyos vizet, s ha ettől se hány, esiklandozzuk a torkát toll szárnyával, de legelőszerebb mutató ujjainkat a torkára dugni s így segíteni elő a hányást. E közben hívjunk orvost.

Közönséges maró mérgezés történik foszforral oly módon, hogy tejben vagy vízben leáztatjuk a gyújtó fejét. Ha a beteg nem is akarná elárulni mivel mérgezte meg magát, ez esetet könnyen felismerhetjük arról, hogy lehellete fokhagymaszagú, ha a szobát rásötétítjük, szája világít, (foszforeszkál). Ez esetben meleg vízzel hányást idézünk elő, utána pedig (néhány tojás fehérjét vízbe áztatunk ezt v. lisztes vizet) adunk inni, hogy a foszfor feloldását hátráltassuk. Másféle maró mérgezésnél, mely erősebben mar, óvakodjunk a hánytatástól, mert a kimart gyomor erőltetés közben könnyen fölreped és ekkor elkerülhetetlen a halál. Ilyen maró mérgek a lúg, a rézgálic, vitriol. Ezek ellen arra igyekezzünk, hogy valamely nyálkás anyagot tojásfehérjét, vizet, lisztes vizet, aztán zsírt, vagy olajat adjunk be, hogy a mérgező anyagot ezekkel bevonjuk s így annak feloldását hátráltassuk addig is, míg szakértő orvos érkezik, a kinek a bevett mérge ellenszerét eltalálni hivatása.

Megfagyás a szó szoros értelmében élő embernél nem következhetik be; mert tudni való, hogy az ember teste, a melynek egyik nagy alkotó része víz s másféle nedvesség, a 0 foknál fagy meg; ha valaki hőmérséklete erre a pontra süllyedt, már rég elköltözött belőle az élet. A dolog így áll: normális (rendes) hőmérsékletünk 37—38°; ha ez betegség (láz) miatt a 42-öt haladja, avagy ha tulságos hidegség elszívődése következtében 34—33-ra süllyed, kioltja az életet. Az utas ember, avagy pld. éji ór ámbár melegen fölöltözik, még is lassanként áthűl a dermesztő hidegben, kábultság álmoság veszi körül; ez már a fagyás előjele. Ilyenkor igyekezzék erős mozgással (szálljon le a szekérről s gyalogoljon, szaladjon, ide-oda hevesen járkáljon) emelni teste hőmérsékletét és minden módon ébren maradni, különben veszve van.

Ha megfagyott emberre akadunk, óvatosan bánjunk vele, mert fülei, merev végtagjai könnyen eltörnek. A segitést minden esetre kísértésük meg. A szerencsétlen fűtetlen helyiségbe szállítsuk, vetkőztessük le, ha van hó, fején kívül fedjük be aival az egész testét, majd jó erősen dörzsöljük hóval, ezután friss vízbe mártott ruhával, néhány perc múlva, ha az élet jelei mutatkoznak, langyosabb vizet is alkal-

mazhatunk. Ha tagjai a merevségből engedtek, melegebb szobába is vigyük s vízizgató szereket (teát, melegített bort, meleg levest) itassunk vele. Ha hó ninesen, jeges vízbe mártott lepedőbe burkoljuk, vagy jeges vízfürdőbe helyezzük; a mint a nyak és tagok mozgathatók lesznek, abból kivéve, hideg vizes, majd langyos ruhával lassan dörzsöljük. Ha füle fagyott meg valakinek, akkor ezt dörzsöljük hideg szobában hóval, avagy jeges vízbe mártott ruhával, ha hajlós és érzékeny lesz, még akkor is borogassuk hideg vizes ruhával.

Ha erdőben, mezőn, hegyek közt, sőt utcán esik is meg a baleset, sokszor megtörténik, hogy a beteg *elszállításáról* (járni nem képes) gondoskodni kell; néha megessék, hogy a saját lábán is elmehet bizonyos támogatással; ekkor a betegnek egyik kezünkkel (ha vagyunk elegendő, ketten is) hóna alá nyulunk, ő karjával nyakunkba, vállunkra kapaszkodik s könnyebben lépked, mintha karját fogjuk meg. Ha nem tud járni, mit tegyünk? Ekkor többféle mód áll rendelkezésünkre. Jobb markommal megragadom a balkéz csuklóját, társam is úgy tesz, aztán én az én bal markommal megfogom társam jobb csuklóját, társam is ezt teszi én velem (ez „felső fogással” megy mind); ezzel kezzen val egy szék, melyre a beteg ráül s két kezével rátámaszkodik a két vivő vállaira. Gyalog-ágyat is rögtönözhetünk. Hogyan? Lepedőnek, jó nagy ponyvának a 4 sarkát rákötöm egy hosszú rudra (bölcső, rengő), belefektetjük a beteget s 2 ember vállaira véve igen szépen szállítja. Levágok 2 rudat pld. (erdőben) keresztül-kasúl fonom szalma-széná kötéllel, gúzszal (nyers, vékony hajlós galylyal), megbélelem mohával, avarral, fűvel, szénával s kész a lehető legkényelmesebb vivő-ágy. Ha magam vagyok lóval, vagy más barommal s beteget kell szállítanom, mit teszünk? Két hosszú rudat kerítünk, előbb említett módon „kikárpítozom”, ezután az állat két oldalához kötöm, mint a talyiga két rudját szokták, reáfektetem a beteget, (hegynek menve fejjel fölfelé, hegyről lefelé haladva lábbal lefelé), s úgy szállítom el a szerencsétlent.

De már végezzük közleményünket *Virosztek* A. Győző dr. előadó orvos zárószavaival: Tisztelt Hallgatók! (Azaz, hogy most olvasók!) Köszönemet fejezem ki, hogy meghallgatni (elővaszni) kegyeskedtek e szerény előadást; nem kívánom ne adja Isten, hogy az itt elősorolt balesetek az önök, vagy szeretteik körében, de egyáltalán bárkinél is bekövetkezzenek; de ha — mitől, mondom, Isten óvjon, — az itt hallottakat, (olvasottakat) netalán bárhol és bárkinél is alkalmazni kellene, azt óhajtom tiszta szívből, hogy mindenkor siker koronázza fáradozásukat!! — S tegyük e szép szavakhoz hozzá Czigányi Béla tokaji bíró záró (köszönő) beszédének eme végső szavait: Az Isten segítse a budapesti derék mentő-egyesületet s éltesse különösen annak egyik működő derék tagját, *Virosztek* A. Győző előadó urat!!

(Vége.)

Vármegyei ügyek.

A közig. bizottság rendes havi ülését f. hó 6-án (hatodikán) d. e. 9 órakor tartja.

Az utadófelszóló küldöttség tegnap d. u. 3 órakor ülésezett s elfogadta a főszámvevő határozati javaslatait.

A gazdasági választmány tegnap d. u. 4 órakor tartott tanácskozási alkalmával határozott a t. vármegye részére versenytárgyalás útján szállítandó cikkek beszerzése ügyében.

A szegény-alapra ügyelő választmány tegnap d. e. tartott ülésén tárgyalta és elfogadta a számvétség tervezetét, mely szerint a vármegyei közp. szegényalap 1898. évi kamatjövendelméből az igényeiket kellő időben bejelentett és a szegényeik eltartására fordított kiadásokról határideig számolt községek arányos visszaszolgáltatásban fognak részesíttetni.

A népszámlálás és a német anyanyelv. *Zseltyay* Bogdán jeles munkatársunk ajánlja a közelgő népszámlálás figyelmébe a következőket: Lépten-nyomon panaszkodunk a németek tulajdoni ellen, pedig alapot a fészkelődésre mi magunk szolgáltatunk nekik. Ússe fel bárki az 1890-iki népszámlálás statisztikáját, azonnal meg fog győződni arról az abszurd eljárásról. Magyarország németjei méltán irigység tárgyai a nagy németeknek, mert tekintélyes számukkal sok reményt keltenek jóhízemű testvéreikben. Pedig ha azok odaát tudnák, mifélek szaporítják itten családfájukat: teljes erejükben tiltakoznának a rokonság ellen. Mert hát az ő kedves rokonainak vélt itteniek négyötöd részben zsidók, még pedig azok a zsidók, kiket Galícia importál nekünk és a mi paraszt zsidóságunk (mert az intelligens

zsidó magyar anyanyelvű) magát *németnek* dik-tálja be a népszámláló előtt. Az a zsidóság, a ki így németnek vallja magát, tulajdonképp egy német-, héber- és tónyelvkeveréket használ német-, héber- és tónyelvű, mely épp oly joggal nevezhető héber-nyelvű, mint németnek, pl. „*Kik mir zocs!*” (Takarodjál a szemem előtt). — „*Kik dart den Boczan!*” (Nézd ott a gölyát) — „*Sé nor a zajacz!*” (Nézd csak a nyul stb. stb. No már kérem ez ellen tiltakozik a művelt német nyelv! Az ilyen nyelvet mondhatjuk zsidónyelvnek, de németnek nem. Es e szerint csak Zemplén-vármegye varannai járásában is 1356 *németet* (!) tüntetnek fel, míg vele szintén a magyar is csak 1397-tel szerepel!

Pénztárvizsgálat. A t. vármegye közpénztárait legutóbb aug. hó 28-án s folytatva 29-én vizsgálta meg az arra kirendelt küldöttség alispánunk elnökle mellett. Ugy a pénzkezelést, mint az ügyvezetést is példás rendben találták.

Vármegyei pótdadók kivetése. Most, hogy vármegyénk számvévsége az 1899. évre szóló közmívelődési 1%-os és a járási központi sorozási költségek fedezetéül szolgáló 0%-os pótdadók kimutatását egybeállította s azokat előírás végett az alispán a járásokba kiküldötte, érdekelni fogja a közönséget, hogy 915,586 fnyi állami adóalapon kirovatik 1899-ben közmívelődési célokra 9155 ft 86 kr., járási kp. sor. költségek fedezetéül pedig 4578 ft 43 kr., mely utóbb említett pótdadó-összeg az 1897., 1898. és 1899. évben keletkezett szükséglet fedezésére szolgál.

A törvényhatósági utadók összeírásai lajstromainak egybeszerkesztése és felülvizsgálata befejeztetvén, érdemesnek tartjuk tudatni a „Zemplén” t. olvasóközönségével, hogy az 1899-re előírt törv. hat utadók eredményösszege (ebben a közvetlen fizetőké még az 1898. évi 11,855 ft 13 kr.) 140,003 ft 18 kr. Az 1898. évi ö. i. eredmény összegéhez mérve most *több* 3591 ft 66 krral. A pénzbeli tartozásként előírt utadók főösszege most: 118,886 ft 18 kr., a tavalyinál *több* 3254 ft 66 krral; a természetbeli közmunkával teljesítendő utadókna most *több* az előírás 337 frttal. Természetes dolog, hogy a már is érkező felszólalások elintézéséhez mérten ez az 1899. évi előírás még bizonyos változásokat szenved. Az utadó felszólalásokat az utadó-lajstromok közszemlére történt kitételétől számított 15 nap alatt lehet beadni.

Országos vásár. Ugocea-vármegye Nagy-Szőllős városában a legközelebbi, ugynevezett „Kisasszony-napi” országos vásár, tekintettel az izraelita ünnepekre, f. évi szeptember 7. és 8-ik napján fog megtartatni.

Sertésvész vármegyénk területén ez idő szerint huszonegy községben van, s ezek a következők: B.-Szentés, Berzék, Céke, Imreg, Karád, Karesa, Kiszte, Lácza, Lasztócz, Lelesz, Máleza, N.-Czigánd, N.-Ruska, N.-Toronya, Páczin, Ricsé, Sárospatak, S.-Hidvég, Semjén, T.-Luez és Véke, összesen 44 udvarban, *Kiszte* községben van a legnagyobb vész, vagyis 16 udvarban.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. aug. 26-ától — szept. 2-áig a) házasságot kötött: — pár; b) kihirdettetett: — egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 9 esetben; d) elhalálozott: 4 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Királyunk öfelsége e héten Csehországban tartózkodott, a hol mostanában mentek végbe az ú. n. „császár-hadgyakorlatok.”

II. Abdul Hamid török szultán aug. 31-én ülte meg szokásos szertartással trónralépésének 23. évfordulóját. Az évforduló megünneplésében személyes részt vett *Nikita* montenegrói fejedelem és neje a fejedelemasszony is.

Dél-Afrikában Transzvál köztársaság és Angolország között annyira feszült a külpolitikai helyzet, hogy a háboru minden percen kiüthet.

Hírek az országból.

Az „Örök-Imádás-Temploma” lesz Magyarország az az egyik hatalmas emlékmű, melylyel istenben boldogult Erzsébet-királynénk emlékeztetést szentté tenni iparkodnak a jövendő nemzedék kegyeletes ráemlékezésében is. Most, hogy imádásig szeretett királyasszonyunk rettenetes halálának szomorú évfordulója, szept. 10-ike, küszöbön van: *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás, mint a rk. püspökök is, körlevelekben hívták föl a híveket, hogy úgy a mához egy hétre, mint a szept. 11-én tartandó gyász-

Folytatás a II. mellékleten.

istentisztkozzapot
OF
érkezik,
lovasság
négy kö
egymás
üteggel.
Má
nés, eg
Tengerp
testvére
dege.

Jó
mélyese
sági ki
M
csata 37
is nagy
től piro
Sz
lés mi
sen felé
A
de a tö
hez me
mutat.
fogjuk

a m. k
végén
nunk
töltött
dr., Te
főispán
az Uj
részt
Székel
heti sz
átvette

Fejér
p. ü.
vezte

cszten
tüzölt
sunk
lyásán

az éle
igen t
önzelt

és teg
szeren
szonót

arra,
tette
multa

tek,
—
ét led

tétt g
tosság

hogy
hány
nem

zassa
igy fé

tüzt
telve

szónh
hogy

már
taszt
tályro

s en
vélen

kész
bátor

1899
lévő
képp

lett
Sánd
o. t.

— a

istentisztelet alkalmával is a templomokban adakozzanak az „Örök-Imádás-Templom“-ra.

Ofelsége a király szept. 13-án Pápára érkezik, hogy szemtanúja legyen a nagy arányú lovassági hadgyakorlatoknak. A csóti attaknál négy közös és négy honvéd-huszárezred fog egymással szembe kerülni, két-két lovas tüzéreggel.

Mária Krisztina spanyol királyné pihenés, egyszersmind üdülés céljából a magyar Tengerpartra érkezett *Lussin* szigetre, a hol testvéreinek, *Károly* István főhercegnek, a vendége.

József főherceg Szegeden ma d. e. személyesen nyitotta meg az országos mezőgazdasági kiállítást.

Mohács. Augusztus 29-én, a mohácsi esata 373. évfordulóján, mint évről évre, most is nagyszabású hazafias ünnepet ült a „hős vértől pirosult gyászter“-en a nemzeti kegyelet.

Szell Kállmán miniszterelnök, ki meghülés miatt hosszabb ideig fekvő beteg volt, teljesen felépült betegségéből.

Az ország ideai termése, ha nem is dus, de a többi követve termelő országok terméséhez mérten mégis megfelelő. Minden jel arra mutat, hogy ideai jó termésünket jó áron fogjuk értékesíthetni.

Különfélék.

— **Személyi hírek.** *Wekerle* Sándor dr., a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke, a m. hó végén pár napot apósa, *Molnár* István főispánunk házában töltött Kelecsényben. Ugyanott töltött két hetet főispánunk fia *Molnár* Viktor dr., Temes-vármegye és Temesvár sz. kir. város főispánja is nejevel és kedves családjával, a kik az Ujhelyben 31-én tartott mulatságon való részvétel után szept. 1-én utaztak haza. — *Székely* Elek, Ujhely város polgármestere, hat heti szabadságáról hazaérkezett és f. hó 1-én átvette a hivatal vezetését.

— **Kinevezés.** A kir. pénzügyminiszter *Fejér* Elemér, p. ü. számgyakorlót az itteni p. ü. igazgatóságához állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **1874—1899.** Most telt be a huszonötödik esztendeje annak, hogy a s.-a.-ujhelyi önkéntes tűzoltóság, mint egyesület, megalakult s városunk előjáróságától átvette és huszonöt év folyamán rendületlenül és szünet nélkül teljesíti az életet, testi épéséget, egészséget kockáztató igen terhes tűzoltói szolgálatot, a legteljesebb önzetlenséggel, mindenkor egész önfeláldozással és tegyük hozzá, hogy: nagy szerencsével. Nagy szerencsével; mert jelen tűzoltóságunk e huszonöt éves történetében nem egyszer volt eset arra, hogy a tűzveszedelem épp oly erővel vetette magát városunkra, mint vetette volt a régmúltakban, a mikor egész városrészek porig égtek, — amde a legrettenesebb elem e huszonöt év leforgása alatt egyetlen egyszer sem ühelt gyászort városunknak élet- és vagyonbiztonsága fölött; nyilvánvaló bizonyosságul annak, hogy derék tűzoltóságunk mindannyiszor, valahányszor küzdelemre szólította a vészkiáltó szava, nem csak önzetlenséggel, nem csak önfeláldozással, de nagy bátorsággal is szállott szembe és így fényesen bebizonyította, hogy: a bátorszívű tűzoltóságnak hü szövetségese a szerezése! Ismételve mondjuk: csakis derék tűzoltóinknak köszönhetjük, köszöntük és hálásan köszönjük is, hogy városunkat e huszonöt év leforgása alatt már annyiszor és annyiszor kiragadták a katasztrófák tűzörvényeiből. Legyen azért osztályrészük a huszonöt éves jubileum alkalmával, s ennek révén jövő idők folyására is, a közvélemény osztatlan elismerése — önfeláldozó készségeikért, önzetlenségükért, mindig elszánt bátorságukért!

Hü tűzoltók! ti a köz érdekében
Folytatok harcot ernyedetlenül,
S ha baj van, s a lángok magasra esznek
Ti jártok zugó szél gyanánt elül.
Méltoz vagtok roá, hogy süvegeljünk
Hogy poharat ürítsünk értetek...
E mai napnak hősei ti vagtok:
Hü tűzoltók! Sokáig éljétek!

— **A főgimnáziumból.** A megnyílt 1899/900. iskolai évre a piaristák vezetése alatt lévő ujhelyi rk. főgimnáziumban a következőképp alakult meg *Molnár* Pál igazgatósága mellett a tanárkar: a VIII. osztály tanára: *Hám* Sándor dr., — a VII. o. t. *Hadady* Géza, — a VI. o. t. *Saláta* Károly, — az V. o. t. *Szalay* Károly, — a IV. o. t. *Gaál* Ferenc (világi), — a III. o. t.

Bognár János, — a II. o. t. *Boross* Antal, — az I. o. t. *Horváth* Sándor. — *Szaktanárok a VIII. osztályban:* *Molnár* Pál tanítja a történelmet, — *Hám* S. tanítja a magyart, latint, görög-pótlót és bölcészettudományt, — *Hadady* G. tanítja a hittudományt, németet, — *Kovács* Endre tanítja a görög nyelvet, — *Somogyi* István tanítja a történet- és mennyiségtudományt, — *Spotkóvszky* Károly (világi) tanítja a görög-pótló rajzot; — a VII. osztályban: *Bognár* J. tanítja a történelmet, — *Hadady* G. tanítja a hittudományt, német és latin nyelvet, — *Hám* S. tanítja a magyar nyelvet, — *Kovács* E. a görög nyelvet, — *Somogyi* István a mennyiség- és természet-tudományt, — *Spotkóvszky* K. a g. p. rajzot; — a VI. osztályban: *Bognár* J. a görög-pótlót, — *Boross* Antal a latint, — *Gaál* Ferenc a németet, — *Hadady* G. a hittudományt, — *Hám* S. a magyart, — *Horváth* S. a történelmet, — *Huber* Imre a természetrajzot, — *Kovács* E. a görögöt, — *Szalay* K. a latint, — *Saláta* K. a mennyiségtudományt, — *Spotkóvszky* K. a g. p. rajzot; — az V. osztályban: *Gaál* F. a németet, — *Hadady* G. a hittudományt, — *Horváth* S. a történelmet és a görög-pótlót, — *Huber* J. a term. r.-t, — *Kovács* E. a görögöt, — *Somogyi* J. a mennyiségtudományt, — *Szalay* K. a magyart és latint, — *Spotkóvszky* K. a g. p. rajzot; — a IV. osztályban: *Szalay* K. a hittudományt, — *Bognár* J. a történelmet, — *Gaál* F. a latint és németet, — *Huber* J. a természetrajzot, — *Saláta* K. a mennyiségtudományt, — *Spotkóvszky* K. a rajzológeometriát, — a III. osztályban: *Huber* J. a hittudományt, — *Bognár* J. a magyart, latint és történelmet, — *Gaál* F. a németet, — *Saláta* K. a mennyiségtudományt, — *Somogyi* J. a fizikai földrajzot, — *Spotkóvszky* K. a r. geometriát; — a II. osztályban: *Saláta* K. hit- és mennyiségtudományt, *Boross* A. a magyart és latint, — *Huber* J. a földrajzot, — *Spotkóvszky* K. a r. geometriát, — az I. osztályban: *Szalay* K. a hittudományt, — *Horváth* S. a magyart és latint, — *Huber* J. természet- és földrajzot, — *Saláta* K. a mennyiségtudományt, — *Spotkóvszky* K. a r. geometriát. — A főgimnázium hitszónoka *Hadady* Géza, az algimnáziumban hitelemző *Huber* J. — *Vandruska* Antal (világi) tanítja a tornaszatot I—VIII. osztályban. A gyorsírást tanítja *Bognár* János tanár — A tanárértekezlet jegyzője: *Kovács* Endre lesz.

— **Szép tett.** *Ganczugh* Miklós a.-hrabóczyi birtokos a varannai kisdudóv fejlesztése céljaira 200 = kétszáz ftot adományozott. Oly tett, mely nem szorult kommentárra! r. l.

— **A felső-zempléni ev. ref. egyházmegye** öszi közgyűlését *Lasztócz* községben tartotta meg aug. 24-én. *Bernáth* Elemér egyházmegyei gondnok rövid, de tartalmas megnyitó beszéde után mindenekelőtt *Sárkány* Imre esperes olvasta fel esperesi jelentését, mely szerint a lefolyt félévben is fejlődött hitélet, a vallásos buzgóság sok helyen most is meghozta áldozatait az egyház oltárára. Így pld: *Málcán* a templomot megújították, kifestették, a lelkészlakot pedig kijavították. Az összes építkezés belekerült 2093 ftba. Az építkezéssel járt költségek nagy részét *Stépan* Sándor főgondnok, néhai *Stépan* Borbála és *Stépan* Gábor fedezték, kik közül különösen *Stépan* Gábor jótékonyágát nemcsak a málczai egyház, de más közeli egyházak iránt is kimutatja. *Stépan* Gáborné urnó az urasztalára és székére gyönyörű nagyértékű bársonyterítőket adományozott, melyeket kedves leányai, *Ida* és *Róza*, saját kezükkel varrtak művészesen ki. A lasztómeéri és cseiei leányegyházak tetemes költséggel templomot építenek. Ennek utána az egyházmegye elé boesátott ügyek tárgyalása vette kezdetét s midőn a közigazgatási bírósági ülés — mely az esperes és *Dókus* Gyula h. gondnok elnökelete alatt tartatott — véget ért, estefelére hajlott az idő. — A gyűlésnek közérdeklő tárgyai közül említést érdemelnek a következők: Az egyetem tanítói értekezletnek az a kérelme, hogy a tanítók a kántori fizetés után is kapjanak nyugdíjat, pártoló véleményvel terjesztett fel a kerületre; ugyan ennek az értekezletnek az a kérelme azonban, hogy a rendes állami segedelem, miként a tanítói évtődös korpótlék, féléves részletekben előre adassék ki: elutasított. A reformáció emlékünnepnapnak minden egyházban való megtartása elrendeltetett. Kimondatott, hogy a vallástani és lelkészek mindenütt ellenőrizzék, az ismétlő iskolai vallástani tanításról pedig az anyaegyházakban gondoskodjanak. — *Kozma* Antal gereselyi lelkész *M.-Jesztrebre*, *Erdélyi* András m.-izségi lelkész *Lasztóczra* választatván meg, hivatalukba beerősítettek. *Berecz* Károly Kis-Azarba, *Rácz* Endre Bánócra választatván meg, tanítóknak bekebelezettek. Nines tanító *Tussán*, *M.-Jesztreben*, *Szürnyegen*. — Délben a paplakon 100 terítékű banket volt, melyet az egyház rendezett. — Az ebéd mindvégig lelkes hangulat uralkodott; melynek lefolyása alatt szebbnél-szebb toasztok hangzottak el. Az első toasztot

Hutka József főjegyző mondotta *Bernáth* Elemér gondnokra és *Sárkány* Imre esperesre. — *Péter* Mihály az egyházmegyei gondnokért ivott. — *Bernáth* Elemér gondnok, magas szármalású beszédben, a lelkészi karért s névnapja alkalmából *Kun Bertalan* püspékért üritette poharát — *Réz* László Fejést és *Meczner* Bélát éltette. — *Fejes* István *Bernáth* Elemérért annak a másik jubileumi emlékek az alkalmából ivott, hogy 25 éves *Aladár* fia vele együtt szolgálja a felső-zempléni ev. ref. egyházmegyét. — *Meczner* Béla remek beszédben a világi férfiakért s ezek közt *Bornáthért* ivott. — *Gyarmathy* Soma a *Dókusok*ért, *Lónyay* grófért, *Mándy*, *Thuránszky*, *Bernáth* *Aladár* és *Nemes* *Lajosért* ivott. — *Kozma* Antal adminisztrátor-lelkész a lasztóczyi egyház nevében mondott köszöntőt a jubilánsra. — *Berecz* Károly *Nemes* *Lajosért* mint tanfelügyelőért ivott. — *Sallay* *Simon* *Pányoky* *Dániel* kistoronyai tanítót éltette, ki 50 éve tanító már és még most is fiatalos hévvel folytatja hivatalát. — Végül itt e helyen is köszönettel adozom a lasztóczyi ev. ref. egyháznak s az özvegy papnéknak, *Molnár* *Istvánné*nek, ugyszintén kedves *Anna* leányának, kik annyi fáradsággal, de mindvégig szeretettel méltó szíveséggel látták el a gyűlés közönségét. H. J.

— **Átvonuló honvédek Ujhelyben.** Ma mulott egy hete, hogy a szatmári 12-ik honvédgyalogezred, *Ludmann* ezredes, ezredparancsnokkal és a honvédekkel városunkban volt elszállásolva és pedig a tisztikar legnagyobb részével magánházaknál. — Hogy mily eleven tarkaság, nyüzsgés, mozgás volt a városban, különösen a *Széchenyi*-téren, elképzelhető. A főország, ahol az ezred pénztárát, zászlaját és podgyászát őrizték, a rendőrkapitányságnál, míg a parancsnokság a *Vadászkürt* vendéglőben szállásolt. Ennek a kerti helyiségében érkezett az egész tisztikar zeneszó mellett. Délután 5 óra tájban a figyelmes ezredes ur a *Széchenyi*-téren a zenekarral ténzenét adatott. Mondanunk sem kell, hogy az utca feketélt a sok néptől, úgy, hogy az időben ott a kocsiközlekedés is megakadt. Este pedig az előzőeken ezredes ur a „*Vadászkürt*“ kerti helyiségében a zenekarral hangversenyt rendeztetett. Ennek persze gyorsan híre ment és nem tuzozunk, ha azt mondjuk, hogy legalább is ötszáz főnyi, ha nem nagyobb számú közönség élvezte a *Nyáry* karnagytól dirigált magyar honvédek művészi játékát, melynek épp ezért minden egyes számát megélték és megtapsolták. Es hogy a publikum még jobban mulasson, és hogy a vigság teljes legyen: az udvarias ezredes ur arról is gondoskodott. Esti 9 óra tájban a szép és tágas nyári színben táncra muzsikáltatott, s alig mulott egy szempillantás, a párok máris táncra perdültek és lankadatlanul táncoltak éjjel utáni, a mikor a zeneszó megszűnt, a közönség elszórt, katonáink pihenőre siettek, mert másnap már reggel 5 órakor *Kassa*-felé a nagy gyakorlatra elmasiroztak.

— **Országos vásár.** A múlt hó 28-án Ujhelyben országos vásárt tartottak. Azonban csak a neve volt „országos“, mert forgalom dolgában alig haladt túl egy jókora „heti“ vásárt, már például egy olyat, mint volt a legközelebb múlt pénteki is. Mindazonáltal a szarvasmarhavasár élénknek volt mondható, mert a felhajtott 1748 darab marhából eladtak 538 darabot. Ló 694 került eladásra, abból elkelt 110 darab. — *Sertésvásár* a sertésvész miatt nem volt. — *Lo-pásról* a rendőrség nem értesült. Három zseb-metszőt ugyan idejekorán a kóterbe zártak, ezek között egy *Győr*-szigeti származású hirhedt flimát is, a ki tolvajlásért már számtalanszor volt elítélve.

— **Köd.** Az ideai esodálatos időjárás különöségeihez tartozik az is, hogy aug. hó 30-án, tehát három héttel a nyár vége előtt, sűrű nehez köd terült el városunknak lentebb fekvő része és egész keleti környéke fölött. A kelő napsugárnak órákig kellett viaskodnia, míg ur tudott lenni s elűzte a lustalkodó buta ködöt.

— **5660.** A zsidók időszámítása szerint f. hó 5-én új naptári év kezdődik: az 5660-ik és a zsidó naptár január havának, a *Tisri* hónapnak, elseje. Reá nyolcnapra lesz az engesztelődés nagy ünnepe: a *Jom-Kipur*.

— **Sajtóhibák.** Lapunk múlt számának vezetőcikkelye előtt hibásan volt a (sd) siffer (sn.) helyett, mit is a „Zemplén“ illető jeles munkatársa nevében, a ki vezeték- és keresztnevének utolsó betűjét jelezte a sifferrel, ezenel helyreigazítunk. — Itt igazítjuk ki azt az értelemszavará sajtóhibát is, mely a ma egy hetszám „Közönség köréből“ c. rovat közleményében maradt, hol is az „élvezetét“ szó helyett: elnevezését olvasandó.

— **Tanári kinevezés.** *Palágyi* Lajost, az ismert költőt, *Hódmező-Vásárhelyről*, a polgári iskolától, *Sárospatakra*, az állami tanítóképzőhöz helyezte át tanárnak a vall. és közokt. ügyi miniszter. A jeles poéta-tanárt üdvözljük!

— **Jeges felhők ellövöldözése.** A „Zemplén” ez évi egyik számában említettük már, hogy Tállya város hegyközsége, melynek szőlőgazdasága a jégverés miatt a Tokaj-Hegyalján és szinte évről-évre kisebb-nagyobb károsodást szenved, lépéseket tett a viharos jégverés ellen lövöldözéssel történő védekezés érdekében. Azóta, hogy ezt a hírt leadtuk, Tállyáról újabb értesüléseink nincsenek, a miből talán az következik, hogy a dolog Tállyán nem birt kimozdulni a jámbor óhajítás stádiomából. — Annál örvendesebben hatott reánk az a hír, hogy tőzsomszédságunkban „A kis-toronyai hegyközség” már is eredményteljesen akciózott fejtett ki a szóba hozott dolog körül. Ugyanis a hegyközség elnökének, Szemere József t. barátunknak, személyes közbejárására utasította a földművelésügyi kir. miniszter a m. kir. meteorológiai intézet igazgatóságát, hogy kiküldött szakértőjével szerezzen magának helyszíni tájékoztatást s egyszersmind terjeszzen elő javaslatot arra nézve, hogy a Toronya és környéke szőlőtermő területeit, melyek szintén gyakrabban ki vannak téve a jégverés veszedelmének, mozsár-ágyuzás segítségével a jégverés okozta pusztulástól megoltalmazni lehetne. A feladat helyszíni tanulmányozását Raun Oszkár, a meteorológiai és földmágnességi országos intézetnek első aszisztense, a múlt héten, aug. 28-án, végezte és számolt be szerzett tapasztalatairól a hegyközségi érdekeltségnek. — A kiküldött szakértő említett eljárása alkalmával két „rajvonal”-at utazott be. Az egyik *rajvonal* magába köríti Kolbása, Legenye, Mihályi, a 2 Regmecz, Hosszuláz, Ujhely, (Magas-hegy) környékét. A másik *rajvonal*: Velejte, Legenye, Csörgő (Határköresma és Feketehegy) K.-Toronya (Káté és Pilishegy) környékét. A második *rajvonal*ba tervezett ágyuzó telepek védenék Ujhely keleti részét is a jégveréstől, mert az egy-egy *rajvonal*ban fölállítandó mozsár-ágyuzóknak jeges felhőt elűző ereje 10 klm.-nyi átmérőjű védett övet biztosítana és oltalmazna meg a jégverés veszedelme ellen. Tudni kell azonban, hogy a jeges felhők ellövöldözése körül eddig szerzett meteorológiai tapasztalatok szerint egy-egy *rajvonal* a körületén belül fekvő területet föltétlenül csak abban az esetben oltalmazza meg, ha a jeges felhők felvonulásának zónájában van „tőzsomszédos *rajvonal*” is, mely a vérszel-viharral fenyegető jeges borulatra már a közeledés stadiumában, hogy úgy mondjuk rémordul ágyuival és a villámos-jeges felhőket a környék feje fölött veszedelemmé bodorodni nem engedi. Más szavakkal: a második *rajvonal*ba eső Toronya például sikeresen csak úgy védekezhetnék, ha az első (vele tőzsomszédos) *rajvonal*ba beosztott S.-A.-Ujhely is legott akcióba lépne a Magashegyen felállított mozsárágyu-ütegével. Látni való tehát hogy egymással kezdet kell fognia és vállvetve munkálnia a 10—10 klm.-nyi zónával egymás mellé rendezkedett érdekeltségnek, ha sikerrel akarja ellövöldözni területét fölül a jeges felhőket. Epp e végből, hogy t. i. az érdekeltség zónák szerint is — a mely zónáknak menetiránya nálunk északnyugat-déli, mert fölöttünk a jeges felhők észak-nyugatról déli irányban járnak — belépjen az érdekszövetkezetbe: most már a jeges felhők ellövöldözésének kérdését a várm. gazd. egyesületnek szőlészeti szakosztálya fogja fölvenni előkészítendő és megvalósítandó feladatainak sorozatába. Annyi azonban már is bizonyos, hogy a jeges felhők ellövöldözésének irányában és tőzsomszédosságunkban az első lépés meg van téve. És mi bizunk is a dolog létrejövételében; mert a kik a jeges felhők ellövöldözésére célzó mozsárágyu-ütegek fölállítására mellett harangoznak, nem olyan egyéniségek, a kiknek markukba szokott volna szakadni a harang kötele. — Még csak azt említjük föl, hogy egy-egy olyan mozsárágyu-üteg fölállítására és berendezése cirka 70 fba kerül.

— **Cirkusz.** S.-A.-Ujhelyben Hergott cirkusz-tulajdonos a Dókus E.-féle telken előadásait f. hó 1-én a közönség élénk érdeklődése és nagy meglepődése mellett megkezdte.

— **Bírói árverés.** Bombelles gróf karádi birtokát a f. hó 1-én tartott bírói árverésen a birtok eddigi nagybérlője, Schvarcz Zsigmond t. barátunk vette meg 833 ezer forintért.

— **Uj adóhivatal.** Gálszécsi kedves barátaink és atyáinkfiaink egy régi kívánsága megvalósult; u. i., mint értesülünk, a kir. pénzügyminiszter elvben beleegyezését adta ahhoz, hogy Gálszécsen adóhivatal létesíttessék. Az új adóhivatal az 1900. év január 1-én lép életbe.

— **Szerencsétlen lővés.** Bekeesen aug. 29-én, a 16 éves Szvács-leány a kéz alatt levő forgópisztolyt nézegette; e közben a szomszéd-ból odajött Lukács Józsefné; meglátja a forgópisztolyt, csodálkozik, miképpen lehet az, hogy csak egy csöve van, s mégis *hatot* lő; hát így ni: csak forgatni és esetlegtetni kell. A leány nem tudta, hogy van a revolverben egy töltény s így történt, hogy a revolver elsült s a vele szemben álló Lukács Józsefnének a bal melle felső részén behatolt golyó az alsó bordája alatt jött ki és keresztül furta. A szeren-

esétlen asszony azonnal összerogyott. Életéhez, bár hat gyermeke várja felgyógyulását, kevés a remény.

— **Még egy pataki „specialitás.”** S.-A.-Ujhelyből, a zsidó hitközség köréből, közlik lapunkkal: A sárospataki zsidó hitközség 100 forinttal javította e hónapban tanítójának, Vitt Józsefnek a fizetését. Ha tekintetbe vesszük, hogy a nevezett tanító ugyanabban az évben az ötödéves korpótléket is megkapta a hitközségtől és hogy fizetése amugy is egy tanítóra nézve jelentékeny volt (600 ft. és lakás) igen szép világításban mutatkozik nevezett hitközség áldozatkészsége és arra való törekvése, hogy a magyar géniusz hódítását terjesztő népiskola működésének eredményét minden áron nagyobbsa. Bizony sok olyan hitközség, melynek kebelében az első „specialitás” még nagyító üveggel sem fedezhető fel, tanulhatna ebben a tekintetben attól a specialitásokban bővelkedő kis hitközségtől. Vir.

— **Halálozás.** Özv. Pékár Antalné, szül. Duka Mária, mint hitves, igaz fájdalommal jelenti, hogy férje, zebegnyői Pékár Antal föld-birtokos, hosszas betegség után, életének 67., boldog házasságának 43. évében Pelejtén folyó évi augusztus hó 28-án elhunyt. Pékár Ferenc dr. székes fővárosi m. kir. államrendőrségi kapitány szeretté védes atyját gyászolja az elhunytban. Béke hamvait!

— **Tűz.** Gálszécsről írja levelezőnk: Aug. 31-én, éjjel 10 óra tájban, ismét tűz pusztított városunkban, mely alkalommal Mandl Abraham és özv. Kapalló Péternének egy-egy bérháza és az azokhoz tartozó melléképületek égtek le. A tűz a Mandl-féle házban keletkezett, ugyanott, hol a múlt évi december 31-iki tüzeset alkalmával légeztet épületeket még csak nem régen állították helyre. Szerencse volt, hogy most, kevés-sel a tűz keletkezése előtt, eső is esett és hogy szélesend volt, mert különben alig ha sikerült volna az égett házaktól mintegy 12 lépésnyire álló ref. templomot s így a mögötte közel elterülő sűrű házsort is a véstől megmenteni. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen, de valószínű, hogy gyújtogatásból származott. A környéki és a helybeli tűzoltóknak kivonult csapatát most is derekas munkát végzett egy a tűz lokalizálás, mint oltása körül, Gálszécs nagy köszönettel és hálával tartozik derék szomszédainak, hogy valahányszor veszedelemben forog, mindig ott vannak segítségül a mentés körül.

— **Udvari oim.** Gölsdorf Károlynak, a Krondorfi-savanyuvíz kútállalat tulajdonosának, a cs. és kir. udvari szállítói cím legkegyelmesebben adományoztatott. E címadományozás abban nyeri magyarázatát, hogy az előzőeken és minden irányban figyelmes szállító buzgalmanak sikerült kivívnia azt, hogy e kitűnő üdítő hatású savanyuvíz, *nyálkaoldó hatásánál fogva*, mint élvezeti ital az udvar által is elfogadtatott.

— **Köbor oláh cigányok garázdálkodása.** Ennek a hétnek esütörtökén délelőtt a vidéken tanyázó köbor cigányok közül néhányan a városba vetődtek, hogy egyet-mást bevásároljanak (s ha lehet lopjanak). Ezek közül egy Horvát József nevű a Schwartz Ignác Rákóczi-utcai boltjában egy revolvert vásárolt, a melybe mikor az a patronokat berakta egy véletlenül elsült, úgy, hogy a golyó a cigány mutató ujját megsértette. A lövésre rögtön nagy népesödülés támadt, és a cigányt, a kiről hirtelenében azt hitték, hogy gyilkolni akart, mint vele volt szeretőjét is körülvették, majd közbelépett egy közrendőr is; hanem a cigány nem hagyta magát és futásnak eredt. A rendőr ekkor már több társával és nagy néptömeeggel utána, a Rákóczi-, Teleki-utca végig, udvarokon, kerteken keresztül-kasul egész a Nagy-Uj-utca, ahol aztán az igazán rabló kinézésű marcona cigány legényt, a ki póre gatyájánál fogva fennakadt egy léckerítésenleltű léték és a kapitánysághoz bekisérték. — A cigányok közül egy másik, valószínű hogy lopott holmival, a mit utközben eldobott, a Csörgő felé vezető országoton menekült. Ezt meg egy esendő vette üzőbe és mert felhívására meg nem állott, utána lőtt. Már este lett mikorára az egész veszedelmes karavánt a város határában összefogdosták és bekisérték. A rendőrségnél a család-főket esavargás miatt elítélték, a lövöldözést és társát pedig hatóság elleni erőszak miatt a kir. törvényszékhez kísérték. Megemlítjük még, hogy e vad hordák több rendbeli a vidéken elkövetett betöréses lopással is vannak gyanúsítva, mert nagyobb mennyiségű pénzüsszeget találtak náluk a megmotozás alkalmával. A jelzett irányban a csendőrség szintén megindította ellenük a nyomozást.

— **Templomszentelés.** A málezai ev. ref. egyház aug. 27-én tartotta kijavított temploma felszentelésének örömmünepét. Az alkalmi beszédeket Kiss Tamás ottani lelkész mondta, Hutka József bánócsi lelkész pedig az „uri szent vacsora” kiosztásánál segédkezett. Az ünnepségen jelen volt a Stépán-család, élén Stépán Sándor főgondnokkal. A közeli vidékről, főképp pedig a tót ajku egyházakból, a köznép

nagy számmal sereglett az ünneplésre, kik a Stépán-családdal együtt csaknem mind az uri szent vacsorával is éltek.

— **A „Zemplén Naptár”-ról.** Várme-gyénk, városunk és a szomszédos vármegyék intelligens kereskedői és iparosai már is sietnek felhasználni az alkalmat, hogy a kiadásunkban megjelenő „Zemplén Naptár”-ban hirdessenek és így üzleteiknek jó hirt, nevet szerezzenek. — Naptárunk tartalmából, melynek összeállítását ismét a „Zemplén” szerkesztője volt szives elvállalni, egyelőre keveset árulhatunk el; de annyi már most is bizonyos, hogy a minden ízében zempléni tartalmu, számos képpel illusztrált és elegáns kiállítású naptár nemcsak ki fogja állani a versenyt a fővárosi naptárakkal, de irodalmi színvonalánál, mint a „Hivatalos Rész” belső becsénél fogva is, nélkülözhetetlen minden hivatalban s magánosoknál. Miután a naptár nyomás-talban már megkezdettük: felkérjük a hirdetőtett közönséget, hogy hirdetéseiket mielőbb adják be, s gondunk lesz rá, hogy a hirdetés izléses és feltűnő kiállítású legyen. A hirdetések ára annyira mérsékelt, hogy a hirdetés mindenkinek hozzáférhetővé van téve. Több oldalnyi hirdetésnél megfelelő árkedvezmény.

— **A Magyar Hirlap** „törvény, jog és igazság” jelszavát már közel tíz év előtt, megjelenése első napján zászlajára írta. Szabadelvi volt a szó magasabb értelmében, a nélkül, hogy pártszemponttá tette volna valaha a szabadelviséget. És demokrata volt kezdetől fogva mind mostanáig. Teljes függetlenség minden irányban, a szabad szólás és a vélemény nyílt kimondása minden esetben, mindenkiel szemben: ez az az alap, az az erősség, amelyen a Magyar Hirlap épült. Politikája első sorban magyar és hazafias. Szépirodalmi része a magyar írók színe-javát foglalkoztatja. A Magyar Hirlap minden igaz ügyet oltalmába vesz és így az egyes emberét is. A ki bizalommal fordul jogos panaszával a Magyar Hirlaphoz, az mindenkor megtalálja benne őszinte és őnzetlen védőjét. Őnzetlenség az eszményi célokért való fáradhatatlan küzdelemben: ez a Magyar Hirlap programjának egyik sarkalatos pontja. Munkaerői élén Jókai Mór áll, akinek neve már magában is a legnagyobb tisztesség és a leghatalmasabb írói erőt jelenti. A lapnak kezdetől fogva Fenyő Sándor a szerkesztője, akit úgy a politikai, mint minden más téren a legjobb írói erők vesznek körül. A Magyar Hirlap egész sereg kedvezményt ad előfizetőinek állandóan. Ezek közt legértékesebb a rég híressé vált karácsonyi ingyen album, amely mindenkor eseménye a magyar irodalomnak. Kedvezményes áron adja továbbá a gyönyörűen illusztrált „Francia Divatlap” s a „Kis Világ” című pompás gyermeklapot. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. Elfizetni lehet Budapest, V. Honvéd-utca 4. sz. alatt, a Magyar Hirlap kiadóhivatalában.

— **Fleischer és Tsa** gazdasági gépgyártulajdonosok Kassán, Feiső-Magyarország legnagyobb gépgyárának mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk t. olvasó-közönségünk figyelmét.

— **A zónatarifa módosítása.** Már régóta emlegetik, hogy a kereskedelmi minisztériumban a zónatarifa fölemelését, illetve módosítását határozták el. Ebből most annyi valósul meg — írja a „Pannonia” — hogy ez évi szeptember hó 1-től kezdve a személyi és podgyász díjszabály némi változást szenvedett. A módosítás leglényegesebb része abból áll, hogy annak az utasnak, aki tizennegyedik vonalszakaszra vált jegyet, meg kell mondania hogy hová utazik. A vasuti pénztárnál a jegyre a megnevezett állomást följegyzik s így a jegy tulajdonosa tovább nem utazhatik. Eddig az ilyen jeggyel utazó utas bárhová mehetett és bárhol kiszállhatott. Ide vág az új paragrafus is, a mely elrendeli, hogy a tizennegyedik vonalszakaszra vált jegyet esakis olyan vonatokhoz adják ki, amelyeknek kellő csatlakozásuk van s amelyekkel a rendeltetett állomás leggyorsabban elérhető. E két intézkedéssel az eddigi itt-ott előfordult manaipulációkat kizárják, megakadályozva azt, hogy egy jeggyel két utas utazhasson. Továbbá ezentul a megváltott jegy mellé póttjegyet esakis a vonatokon adnak ki. Igen lényeges újítás történik a menetdíj-kedvezmények tekintetében is. Szeptember elsejétől ugyanis olyan menetdíj-kedvezmény, amely szerint harmadosztályu jeggyel a második osztályban utazhatni, nem lesz a kedvezmény abból fog állani, hogy az utas a használt osztálynak a felét fizeti, a mi azt jelenti, hogy menetdíj-kedvezményt használók olcsóbban tehetik meg az utat. Érdekes az is, hogy 4—10 éves gyermekek ezentul szintén csak féljeggyel utazhatnak, még pedig a szomszédos forgalomban is. A mi pedig az évi bérletjegyek egy részét illeti, az a jövő évről szintén változást szenved. Az éves bérletjegyek, már t. i. a harmadik osztályuak, a gyorsvonatokra nem lesznek érvényesek, vagyis azokhoz gyorsvonat

póttjegye mélyvon szabás t előnyös, szeptem ténylege laga utá megtaka

időben Sehól s többet nek, m sem ké tani. L akik ét retnéne elfoglal kukra, jükre s tosítani nak is masabb mely a egyszer

főlig ri egy 3 l Cim a

D. Pál ben; a sitéssel é. októ terjedő nyilván folyam a jelző gyermek tanfoly lett k — Fel Jelent letében Az em részér dekló

31-ig dég fő

fürdőv gyöke és tav Stern

45 kr közeve — a fogy hoz s küldé lye — M

Zsig sáros egyhá matta főisk köny egyik lyet nel, iroda latin öröm műve gyar alkot várat ben lönb az e voln rátn kalor törté mint szak kotn ságo bens mán 310 bolti Kár delh dem a X

pótyjegyet váltani nem lehet, mert *csakis személyvonatokon használhatók*. A pódgyászdijszabás téren történő változás azokra nézve lesz előnyös, akik több pódgyászsal utaznak, mert szeptember elsejéből a díjat nem a csomagok tényleges, hanem a csomagok összsúlyának átlaga után számítják, a mi az utasokra nézve megtakarítással fog járni.

A legyek pusztítása. A meleg nyári időben a legyek adnak legtöbb okot panaszra. Sehol sincsen az ember tőlük biztonságban, legtöbbet természetesen a háziasszonyok szenvednek, mert a legnagyobb elővigyázat dacára sem képesek tőlük butoradarabjaikat tisztán tartani. Legszánandóbb mégis azoknak a sorsa, akik étkezés után egy kicsit az asztalnál szeretnének elidőzni, vagy akik munkával vannak elfoglalva s ezalatt minden figyelmüket a nyakukra, orruk hegyére, vagy éppen a kopasz fejükre szállott legyek elriasztására kell központozítani. Azonkívül a legyek a legtöbb ragálnak is terjesztői. A legyek pusztítására legalkalmasabb az évek óta előnyösen ismert „Zacherlin”, mely azonkívül hogy a legyekt gyorsan pusztítja, egyszersmind ártalmatlan szer is.

Eladó szőlők. A „Kátén” 2 hold szőlő félig rigolozva, továbbá a „Fekete hegyen” mintegy 3 hold terjedelmű szőlő szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Dadogók és hebegők leszkoltatása. D. Páky György, állami iskolai tanító Újhelyben, a dadogók és hebegők oktatására is képesséssel bírván, lapunk utján is tudatja, hogy f. é. október hó 1-étől az 1900. évi febr. hó végéig terjedő időre a dadogók és hebegők számára nyilvános „gyógytanfolyam”-ot nyit mely, tanfolyamra nem- és valláskülönbsége nélkül minden a jelzett beszédhibákban szenvedő tanköteles gyermeket felvesz. A szegénységüket beigazoló gyermekek oktatását díjtalanul eszközöli. — E tanfolyamra a népiskolába járó gyermekek mellett középiskolába járó tanulók is felvétetnek. — Felneveltek számára külön tanfolyamot is nyit. Jelentkezni lehet nála (városi új kisdudó épületében) naponta déli 12-órától d. u. 2-óráig. — Az emberbaráti célra és intézményre a magunk részéről is szívesen föl hívjuk a t. közönség érdeklődését.

Uj-Tátrafüreden a f. évi augusztus 31-ig bejegyzett 1054 folyószám alatt 1498 vendég fordult meg.

Iglófüreden, aug. 22-éig kimutatva, a fürdővendégek száma 958 volt.

Zöld ojtvány (furmint és hársfalevelű) gyökeres és sima kapható jutányos árban őszi és tavaszi szállításra k. b. 100 ezer drb. Cím Stern Bertalan Tállya.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendeltenek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** pászahér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstaforrával** küldenek **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyárjai Zürichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó — 1.

Irodalom.

Magyar alkotmány az Anjouk és Zsigmond alatt. Irta: Zsindely István dr., a sárospataki jogakadémia a jogtörténelem és egyházi jog ny. r. tanára. Szerző sajátja. Nyomatta Steinfeld Jenő Sárospatakon az ev. ref. főiskola betűivel. 1599. — Ismét egy érdemes könyv Sárospatakról, a sárospataki főiskola egyik tudós tanárának számottevő műve, a melyet nemcsak a jogász-nemzedék köszönt *eljen*nel, mivelhogy alkotmánytörténelmi, nemzeti irodalmunkban magyar nyelven szólaltatja meg a latin nyelvű régi hazai írókat, de bizonyára örömmel fogadja ezt a legújabb jogtörténelmi művet a hazai tudós világ is, mert hiszen Magyarország és Erdélyország XIV. és XV. századbeli alkotmányos közéletének történetéből, egészen váratlanul, olyan becses monográfiát kapott ebben a vaskos kötetben, a minőt talán nem, különben bizonyosan nem kapott volna még abban az esetben sem, ha pályadíjul százával tüzte volna is ki reá az aranyakat. Igen tisztelt barátunkat és jeles munkatársunkat, abból az alkalomból, hogy a magyar alkotmány- és jogtörténelemnek ezt a legfényesebb, egy társadalmi, mint jogi szempontokból is legérdekesebb korabeli alkotmányos közállapotok történetét oly tanulmányosan, oly vonzó előfáradással megírta: mi is benső igaz örömmel üdvözljük a hazai tudomány és közmívelődés előmozdítása terén. — A 310 lapra garmonddal sűrűn nyomott műnek bolti ára: 5 korona. Kapható Budapesten Grill Károly könyvesboltjában, ugyszintén megrendelhető a szerzőnél Sárospatakon. — Az érdemes könyvet, mely a maga nemében, vagyis a XIV. és XV. századbeli magyar alkotmányról

és jogtörténelemről alapos részletességgel szóló magyar jogi könyvek sorában az első és így úttörő mű, melegen ajánljuk a művelt magyar közönség érdeklődésébe és pártfogásába.

Az **„Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez** c. havi folyóiratunknak ez évi, egyszersmind az V. évfolyamnak szeptemberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Zemplén-vármegye történelmi földrajza. (XVI. közl.). Irta: Csánky Dezső dr. — 2. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése, (44. folyt.). Ford. Matolay Etele. — 3. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (44. folyt.). Ford. Dongó Gy. Géza. — 4. Szirmay András naplója. (40. folyt.). Közli: Karsa Ferenc. — 5. Zemplén-vármegye követi utasításai. (9. folytatás.). Irta: Kerekes György. — 6. Megjegyzések a „Zempléni nemzetőrségről” c. közleményre. Irta: Matolay Etele. — 7. A zempléni nemzeti őrsereg közvitézeli 1849-ben. Közli: Lehoczky Tivadar. — **Levelesláda:** 8. A br. Senyey-család levelestára. (I.) Irta: Lajda József. — 9. A Doby-család címereslevelei. (II.) Közli: Doby Antal. — 10. A Payzoss-és rokoncsaládok levelesládájából. (IV.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 11. Koresma-rendtartás Tolesván, 1680-ból. Közli: Dongó Gy. Géza. — 12. **Irodalom:** Egy újabb történelmi adat Toldi Miklósról. — 13. **Helyreigazítás:** Az o. lizskai rk. templomtorony régi felirásairól. Közli: Szinyei Gerzson. — 14. **Tárca:** A zempléni „Szelegény-legény-társulat.” Irta: Bajusz József id. — 15. — A szerkesztő póstája. — A havonként 2—2 iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (22 füzetre) csak 2 ft 40 kr. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk vizsontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban már közlőjük az egyes községeknek külön-külön történelmi és helyrajzi ösmertetését is.**

A sárospataki ev. ref. főiskola (akadémia és gimnázium) **értesítője** az 1898/99 iskolai évről. Összeállították: Radácsi György akadémiai és Szinyei Endre gimnáziumi igazgatók. XLIII. évfolyam. — Ez a címe annak a természet, 253 lapra terjedő, egész könyv nagyságú Ertesítőnek, melyben a Perényiek Lőránfiak, Horváth Máriaik igaz protestáns szellemben munkáló 6s-iskolájának legutóbb mult tevékenységéről számolnak be az intézet vezetői a nyilvánosság előtt. A tartalomban, mindjárt az első helyen, találjuk az intézet jeles ifju tanárának, *Mitrovics Gyula dr.-nak* „Aeneas Sylvius Piccolomininek, e nagy „humanista”-nak, a későbbi II. Pius pápának esiklandós című „Historia de Euralio et Lucretia se amantibus” c. és érzéki irányú prózai regényéről írott tanulmányát. — Következnek az emlékbeszédek, a *Csontos József* tanáré Erzsébet királyné-halála alkalmából és a *Finkey Ferenc* dr. tanáré néh. *Nemes Ferenc* jogtárnár fölött. Ugy a tanulmány, mint az emlékbeszédek is igen tartalmas és formás elmeművek a maguk nemeiben. — Következnek a jelentések, 1) a főiskola akadémiájának 2) gimnáziumának 1898/99. életről; amott a közös és az akadémiai egyesületek, emitt a gimnáziumi ifjusági egyesület belső élet-tevékenységéről számot adó részletek vonják magukra érdeklődésünket és kötik le figyelmünket. — A főiskola anyagi állása 1898-ban e. fejezetből szép tanubizonyossága látszik a protestáns készségek az áldozatra, mert csak az újabb alapítványok 340,027 ft. 33 krt tesznek ki. A jövedelmező tiszta vagyon (ide számítva a pénzmaradványt is) 10,000 ft. híján *egy millió!* Az akadémiai pályázatokon pénzbeli díjakat nyertek: *Illyés Mihály* IV. éves teol., kettőt, *Antalfy László* IV. é. teol., *Izso Bertalan* III. é. joghallgató és *Bakos Elek* IV. é. j. h. Az Ertesítő közli a pályamunkákról szóló bírálatokat is, melyeket a bíráló tanárok írtak. Fájlatolja az Ertesítő (113. lapon) hogy a M. Tud. Akadémia megvonta az ifjuságtól a Kazinczy-aranyakat (évenként 15 db.), de reméli, hogy a rosszul informált Akadémiától a jól informáló vármegye úgy az aranyakat, mint a föltétel teljesíthetőségét (hogy t. i. az ifjuság a széphalmi Kazinczy-mauzóleomnál rossz idő esetén fedett helyet találjon az ünnepléshez) ki fogja udvarolni. — De legkívált fogja érdekelni az olvasóközönséget az Ertesítő-ből a *Rákóczi-muzeum* létesítése iránt újból kifejezett jámbor óhajlás. „A 80-as évek derekán” — mondja az Ertesítő a 145. lapon — „egy létesítendő Rákóczi-muzeum érdekében megindult mozgalom végképp elaludni látszik; mi feltámasztjuk az eszmét halottaiból s addig is, míg elérkezettnek látóok az időt arra, hogy szélesebb körű és mélyebb nyomu mozgalmat indítsunk, kérjük a sárospataki főiskola minden barátját, minden lelkes hazafit, kiknél ily emléktárgyak vannak, küldjék el azokat a sárospataki főiskola igazgatójához vagy a szépművészeti muzeum öréhez, hogy azok el ne kallódjanak. Bármi keveset kapunk is, azzal is közelebb jutunk a célhoz, azzal is megmentünk valamit az enyészettől.” — Ha még fölemlítjük, hogy a „Bodrog-parti Athén”-

ben, Sárospatakon, s pedig úgy a gimnáziumban, mint az akadémián is *ingyen tanítanak* angol, francia és német nyelvet, — továbbá, hogy az ifjusági és főiskolai könyvtárak révén a tanuló-ifjuságnak kitűnő alkalom kínálkozik az *önképzésre*, és hogy a főiskolai mintaszerű kórház, a pompás közkert stb. a növendékeknek nemcsak lelki, de testi helyes művelődését is biztosítja és előmozdítja: nagyjából megösmertettük t. olvasóközönségünkkel a szerkesztők a kitűnő műér-zékéről tanuskodó ezt az Ertesítőt, melyet behatób tanulmányozásra mindazoknak, kiket az e fajta ügy érdekel, melegen ajánlunk. — A beiratkozások szeptember 5—7. tartanak. Az iskolai évet ünnepiesen szept. 10-én nyitják meg. Ugy az akadémiában, mint a gimnáziumban mindenféle díj *előrefizetendő*. Az 1899—1900. isk. évre kitűzött hét pályakérdés a 246. lapon olvasható. — A főiskola tanár-családjának Benjáminja: *Zombory Andor*, kit lapunk olvasói is régebben ösmernek s bizonyára kedvelnek is esinos verseiért, melyek annak idején a „Zemplén” hasábjain és a „Zemplén Naptár”-ban voltak kapós olvasmányok.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Bucuszó.

Mivelhogy új állomásomat kineveztetésem után azonnal el kellett foglalnom és így nem értem rá elbucuszni még legjobb barátaimtól sem; e helyen mondok köszönetet ismerőseimnek és barátaimnak az irántam tanusított jóindulatért Tartsanak meg szives emlékekben. Besztercebánya, 1899. aug. 31-én.

Szokolcsy Rezső,
kir. tanf. tollnok.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: *Schneider Jakab.* —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.A.-Ujhelybe küldendők.

Még egy módja a magyar nyelv terjesztésének.

„Édes atyám is a nemzet szerény napszámosa lévén, ősszel új állomásunkra való érkezésünkkor, mondja Pál barátom: én s testvéreim gyermeki kíváncsisággal legelőször is a gyümölcsös kertbe indultunk, hol legnagyobb sajnálatunkra egy gyümölcsfát sem találtunk. Nagyon fájt nekünk ez a tudat, hogy kertünk csak névleg gyümölcsös, tehát itt nem lakmározunk mindenféle válogatott gyümölcsön, mint előbbi lakóhelyünkön. De ismerve atyánknak gyümölcsfa szaporítási tevékenységét, belenyugodtunk sorsunkba s éppen már a lakásunk felé tartottunk, mikor a szomszéd kertből jövő figyelmeztetések s kérdések tovább marasztottak bennünket a kertben. Szomszédunk ugyanis minden ok nélkül reánk rivalt, hogy mit bámezzkodunk az ő kertjébe, talán — mint elődünk gyermekei — mi is megakarjuk dezsálni az ő kertfáját! Mi ezen — önézetünket mélyen sértő — fogadtatásra nem lévén elkészülve, pirulva, szégyenkezve elsompolyogtunk s a tapasztaltakat szüleinknek elmondván, azokat most is emlékezetünkben tartjuk.” Eddig tart Pál barátom elbeszélése.

Uram Isten nagy a Te hatalmad s kiszámíthatlanok a Te utaid! Mintha csak predestinálva lettek volna a tanítói hivatalra: Pál barátom s testvérei tanítók lettek s esodák esodája az első állomásán Pálnak is gyümölcsfa nélküli kert jutott. A mint Isten segítségével szaporítja kis kertjében a nemes gyümölcsfákat, eszébe jutnak gyermekkorában hallott szomszéd szavai. Kis fia nem áhitozik a szomszéd apró szemü vadkörtéje után, de finom barackokat osztogat a hozzá sereglett falusi paraszt gyermekeknek. S a mint az apja a kertben fákat ültet, nemesít; tót vidéken magyar szóval buzdítván tanítványait — a gazdálkodás ezen fontos ágára — a kertészkedésre: 4 éves fia — predestinálva érezvén magát a tanítóskodásra — az iskola udvarából bekerít egy darabot kertecskének s annak egyik ágyikójába ülteti a kartársaival közösen elfogyasztott barackok magvait; más ágyikóba pedig alma, körte, szilva, diófát stb., persze száraz pálcikák alakjában. Megmutatja kis társainak a saját játékszerait: hintalovat, kocsit, ostort, tehenet, birkát, trombitát, gazdasszonyt, kakast, tyukokat, katonákat, labdát stb. stb. Magyar létere, játékszközben tót társai előtt magyarul nevezi meg játékszerait; elmondja azok egyes részeit. Ezek eleintén csak bámulnak, de — mert a sok szép játékszer a községben egyedül az iskola udvarán látható — Pál barátom kis fia mindig körül van véve apró nebulókkal. Hébe-korba

Pál, vagy szeretetreméltó neje, ha mással nincs elfoglalva, kijön a gyermek sereghez s megkezd a játszást azzal, hogy befogja a lovat a kocsi s közben a saját fiával beszélget; majd trombitál s a kis fiu az ostort esattogatva mezőre (az udvar egyik szögletébe) hajlja (illetőleg viszi) a tehenet, bárányt. Előveszik a kakast, a tyukokat és egy kis leányka — a gazdasszony — megeteti, megitatja s a fiuk által pálczikák-ból csinált tyuk-ketrebe zárja. Ha a gyermekek egy kis ideig magukra maradnak, akkor az apa szerepét a kis fiu tölti be.

A mezőről éppen most jönnek haza a tehének.

Egy kis fiu elkiáltja magát magyarul: ténén jön!

A másik: hajts be az istállóba! Majd kocsi-pakkolnak a gyermekek mindent; egy beáll gyűrűsnek, maga után huzza a kocsi, s a többiek vásárolnak tőle holmit. Néha körbe fogózkodnak, dalolnak, farkas-bárányt játszanak s olykor-olykor kockákból házat, templomot stb. építenek.

Ilyen módon játszásközben a társalgás magyar nyelven folyik, minek nagy hasznát Pál barátom csak őszszel, a tanítás kezdetén fogja majd igazán látni. Előnye ezen nyári tanfolyamnak, hogy Károlyka mindig szülői körében s azok felügyelete alatt van; nincs alkalma a falun mindenféle rossz szokásokat elsajátítani. — Társai is, szülei hon nem létében meg vannak mentve az agyongázolástól, veszedelmes játékoktól pl. tűzrakás stb. A mint látjuk, Károlyka nagy segítségére van apjának, mert — bár sem Margittai, sem Láng ur módszerét még nem ismeri — kitűnő szolgálatot teljesít a magyar nyelv terjesztése körül. Eljen Károlyka!

Jesztrebényi Kálmán.

A kassai római katolikus tanítónőképzőben szeptember 5-én délelőtt 9 órától 12 óráig pótvizitó- és magánvizsgálatok lesznek. Szeptember 6-án és 7-én délelőtt 9 órától 12 óráig beiratások eszközöltetnek a II. és IV. évfolyamba. Felvételek, a kik az I. és III. évfolyamot legalább is kielégítő eredménnyel végezték. Szeptember 8-án reggel 9 órakor ünnepes „Veni Sancte” lesz, 9-én reggel 8 órakor pedig megkezdődnek a rendes előadások.

CSARNOK.

Dolgozzatok.

Dolgozzatok, dolgozzatok
Szorgalmas méheim!!
Ma letek még mézharmatot
A rétek térein.
Ki tudja, holnap lesz-e már?!
A fán zördül a lomb,
Közel az ősz; a bong halál
A föld felett borong.

Még készen áll ezer kehely
Színes virággal;
Ma holnap ám e sok kebel
Kihűlő alkonya,
A hosszú, hűvös éjszakák
Zsibbasztó álma jó;
Az ősz időbe jutva át
Sürgönd csak a jövő.

Én is, ha nézem éveim
El-elfutó sorát
Ott benn szívem legmélyeig
Fájó érzés fog át.
Nem gyűjtöttem ifjúságom
Forró, tavasz-korán
S itt állok most bús kopáron
Hanyatló alkonyán.

Janka Károly.

Közigazdaság.

Alsó ausztriai szőlősgazdák

tanulmányútja a Tokaj-Hegyalján.

Szkrbenszky báró ausztriai szőlőbirtokos és Katschthaler Károly a mistelbachi állami szőlőtelep intézőjének vezetése alatt 25 alsó-ausztriai szőlősgazda látogatta meg e héten Hegyaljánkat. Céljuk: a tokaj-hegyaljai szőlőtelepítések tanulmányozása volt.

A társaság augusztus hó 27-én, délután 3 órakor érkezett Tállyára és még az nap megemlékezett Bernáth Béla orsz. képviselő „Bátorka”, Szabó Gyula „Csatorna” és özv. Szirmay Istvánné „Görbe” nevű szőlőjét.

Másnap reggel 7 órakor a társaság Mádra érkezett és Illésházy Endre városi főjegyző kalauzolásával mellett megtekintették az Esterházy gróf „Bomboly” nevű, majd ugyanannak a birtokosnak „Király” nevű 2 éves telepét. Végül a Zichy Rezsóné grófnének zöld oltás útján

betelepített 4-5 éves „Makovicza” nevű remek szőlőjét.

Az itt rögtönzött szerény reggeli mellett Szkrbenszky báró rövid tószájában a mádiak éltetése mellett legnagyobb elismerésének adott kifejezést a látottak felett.

Innen a társaság Tarczakra hajtatva, utközben megtekintette a Harkányi báró zombori „Virginai” szőlőjében pár héttel ezelőtt végzett gőzeke-forgatást. A munka Révai Manó gőzeke tulajdonost méltán dicséri. Schol sem forgatott 25-30 cm.-nél szélesebb területet, bár mélysége 100 cm. s az aljon látható barázda 80-90 cm. mély. A társaság nem győzte eléggé dicsérni a munkát, s azt a nézetét fejezte ki, hogy ennél kezi munkával sem lehet jobb munkát végezni.

Tizenegy óra volt, midőn a társaság a tarczali vinecellérskolába érkezett, s közel három órát szentelt ott a szőlőterület beható megtekintésének.

Délután 2 órakor terített asztalhoz ült a társaság; magyarok és osztrákok barátságosan összegyűlve vidám poháresengés között éltették egymást.

Nagy hatást keltett a Szkrbenszky báró tószája, melyben, elismerve a magyar nemzet szorgalmát és kitartását, dicsérve a nem vélt és tapasztalt eredményt, a magyar nemzetre és közös uralkodóinkra emelte poharát.

Waller m. kir. szőlészeti felügyelő a vendégekre, Katschthaler Károly, a mistelbachi állami szőlőtelep vezetője, Egey igazgatóra emelte poharát.

Közel 4 óra volt, midőn a társaság Ófel-sége a király tarczali és tokaji szőlőjének megtekintésére indult, a melyet elvégezve, Tokaj-felé elhajatott.

Azt hiszem említenem is felesleges, hogy a tállyaiak, s köztük főképp Bernáth Béla és Szabó Gyula dr. szintén a legszeretetteljesebben fogadták osztrák vendégeinket, s hogy tósztokban itt sem volt hiány.

X. Y.

„B.-Szerdahely és Vidéke.” községi hitelszövetkezeti f. é. augusztus hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésben Kozma Gedeon elnöklése alatt alapszabályait az 1898. évi XXIII. t. c. alapján módosította. Ugyanez alkalommal elnök bejelentette Vécsey Sándor br. felügyelőbizottsági tagnak hirtelen elhunytát, s igaz, mély részvét kifejezése mellett méltatta az elhunyt érdemeit, különösen kiemelve a községi szövetkezetek körül kifejtett sikeres fáradozásait. Emlékbeszédét kibővítette Berecz Károly üzletrészes tag azzal, hogy „valamint a patak minél tovább halad, hajókat emel: hasonlóképp emelkedett Vécsey Sándor br. akkor, ha fontosabb cél felé törekedett.” Számításaiban nem is csalódott — ugymond — mert sokan voltak, kik őt tervei kivételében támogattak; de a legnagyobb támogatóra talált a kegyelmes ur jó barátjában, Szerviczky Ödön felügyelő b. tagtársában, aki mindig szívén viseli a községek közönségének jólétét. A közgyűlés neh. Vécsey Sándor br. emlékét jegyzőkönyvbe ígatta, Szerviczky Ödönnek pedig a népjólét előmozdítása körül kifejtett buzgalmaért jegyzőkönyvi elismerést szavazott a közgyűlés. A megüresedett felügyelőbizottsági tagsági helyre Vécsey Béla br.-t választották meg közakarattal, aki megköszönte a bizalmat s ígérte, hogy nagybátyja szellemében fog és akar a nép jólétének emelése érdekében közremunkálni. Polák József.

Gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás Budapestén. Az orsz. magyar kertészeti egyesület már tavaly őszszel szándékozott Budapestén egy kertészeti és gyümölcskiállítást rendezni, mely azonban boldogult királynénk elhalálása folytán hazánkat ért országos gyász miatt elhalasztott. Az egyesület e napokban tartott választmányi ülésében közakarattal elhatározta, hogy a kiállítást ezen az őszön annál is inkább megtartja, miután Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter leiratában az egyesület támogatását helyezte kilátásba. A kiállítás f. évi október 7-15. fog a városligeti kereskedelmi muzeum (Nagy-Iparesarnok) épületében megtartatni és azon gyümölcsöt, szőlőt, zöldségféléket, fák, virágokat, kertészeti gépeket, tervek és eszközöket lehet kiállítani. A kiállítás a gyümölcsre és terményekre országos, a gépek és eszközökre nézve nemzetközi jellegű leendő. Tárdiv nem fizettetik, de a kiállítandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállítás egybe lesz kötve gyümölcsvásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőtől fogja gyümölcs-szükségletét beszerezhetni. Bejelentések szeptember hó 25-ig fogadhatnak el. Bejelentő ivatek és programot küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (IV. k. Koronherceg-utca 16. sz.) valamint az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos (Földművelésügyi minisztérium) is. A gyümölcsvásárra a külföldi kereskedők is meg fognak hivatni.

Vasuti menetrend.

— Érvényes máj. 1-től. —

Indul Ujhelyből:

Budapest felé

Reggel gyors vonat	7 óra 28 perc.
Délután személy v.	12 óra 13 perc.
Délután gyors v.	4 óra 06 perc.
Este vegyes v.	9 óra 10 perc.

Kassa felé

Reggel vegyes v.	7 óra 14 perc.
Délután személy v.	12 óra 24 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.

Mező-Laborez felé.

Reggel vegyes v.	7 óra 14 perc.
Délután személy v.	1 óra 35 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.

Csap felé

Reggel vegyes v.	7 óra 39 perc.
Délután gyors v.	1 óra 20 perc.
Délután személy v.	5 óra 06 perc.
Este gyors v.	8 óra 46 perc.

Érkezik Ujhelybe:

Budapest felől

Reggel vegyes vonat	6 óra 40 perc.
Délután gyors v.	1 óra — perc.
Délután személy v.	4 óra 47 perc.
Este gyors v.	8 óra 14 perc.

Kassa felől

Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v.	2 óra 52 perc.
Este vegyes v.	8 óra 30 perc.

Mező-Laborez felől

Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v.	3 óra 41 perc.
Este vegyes v.	8 óra 31 perc.

Csap felől.

Reggel gyors v.	6 óra 54 perc.
Délután személy v.	11 óra 53 perc.
Délután gyors v.	3 óra 51 perc.
Este vegyes v.	7 óra 56 perc.

Vármegyei Hivatalos Rész.

20577. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Tudomásul vétel, alkalmazkodás, a legkiterjedtebb módon leendő mielőbbi közhírré tétel, és ennek 15 nap alatti bejelentése céljából kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. augusztus 17.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földművelésügyi m. kir. miniszter 7613/eln. VIII/2 szám. Valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének. Panasz tételét nálam az iránt, hogy az ország némely vidékén egyes szőlőbirtokosok, különösen pedig a kistermelők nem ismerik eléggé illetőleg nem tartják meg a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. XXIII t.-cikk rendelkezéseit, s különösen a szüret alkalmával, vagy a szüret után must termésüket vízzel szokták szaporítani. Habár megvagyok győződve arról, hogy a must, vagy a borvízezése a szőlősgazdák közt legfeljebb csak egyes helyeken elvétve fordulhat elő, mindazon által érdekelték tájékoztatása és figyelmeztetése végett célszerűnek tartom az alábbi általános intézkedés tételét, mert a hazai bortermelés érdekében kiváló súlyt helyezek arra, hogy az idézett törvény rendelkezései mindenki által és kivétel nélkül szigorúan megtartassanak. Ennélfogva felhívom cimedet, hogy a mennyiben ezt saját törvényhatósága egyes községeiben indokoltan tartja, haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy az érdekelték saját érdekükben, a legkiterjedtebb módon leendő közhírré tétel (hirdetmény kidobolás stb) útján, mindenesetre még a folyó évi szüret megkezdése előtt, kellően figyelmeztessenek arra, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII t.-cikk és az ennek végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter úr által a belügyi és pénzügyi miniszter urakkal és velem egyetértőleg 53850/97 szám alatt kiadott rendelet) értelmében a víz használata csak a törkölybor készítésénél és ott is csak az idézett végrehajtási rendeletben körülírt megszorítással van megengedve; ellenben a mustba vagy borba, ugy szintén a már kész kiejert törkölyborba vizet keverni, bármi csekély mennyiségben is, feltétlenül tilos, mig akkor is, ha ezt maga a vevő kívánná; továbbá tilos a természetes bornak törkölyborral vagy gyümölcsborral való összekeverése, összeházasítása is. Egyszersmind figyelmeztetendők az érdekelték arra is, hogy a ki a fenti tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az 1883. XXIII t.-cikk értelmében 300 ftig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők; a ki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezel, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcs-

borral összekeveri, az, mint mesterséges bor készítője, 300 ftig terjedhető pénzbüntetéssel és ezen felül még 2 hónapig terjedhető elzárással büntetendő. Ezen kívül az illetéktől a tiltott módon kezelt borok még el is kobzandók. Felhívom eimedet, hogy e tárgyban tett intézkedéséről s miként történt végrehajtásáról hozzám jelentést tegyen. Kelt Budapesten 1899 évi július hó 28-án Darányi s. k.

10748 sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.

A vasuti menetdíj kedvezmények ügyében folyó postai küldemények portókötelezettsége tárgyában alkalmazkodás végett kiadom. S. A.-Ujhely, 1899. május 5.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. belügyminister. 35146/II. szám. Kormányrendelet valamennyi törvényhatóság közönségének. A kereskedelemügyi minister ur a vasuti menetdíj kedvezmények ügyéből folyó postai küldemények portókötelezettsége tárgyában, a folyó évi március hó 13-án 11381. szám alatt kiadott rendeletével a következőleg intézkedett. Az egy-szeri kedvezményes utazásokra jogosító igazolványok kiszolgáltatását kérés záradékolt folyamodványokat az igényjogosultak rendszerint közvetlenül tartoznak beküldeni a m. kir. államvasutak igazgatóságához, vagy üzletvezetőségéhez, ugy-szintén a kiállított igazolványokat a vasut rendszerint közvetlenül küldi meg az igényjogo-sult folyamodóknak. Ugy a folyamodványok beküldése, mint az igazolványok megküldése postai viteldíj kötelezettség alá esik, a folyamodvá-nyok tehát a feladás alkalmával bérmentesítendők s az igazolvány megküldésének postadíja (ajánlva kívánt küldés esetén az ajánlott díj is) vagy frankójegyekben a folyamodványhoz mellékelhető, avagy a vasut igazgatóság (üzletvezetőség) közön-séges (nem ajánlott) portóköteles levélben küldi meg az igazolványt. Portóköteles a folyamodvány beküldése és az igazolvány megküldése akkor is, ha a folyamodványt nem maga a kérelmező küldi be a vasuthoz, hanem hivatali főnöke kezéhez teszi le s ez, a hivatal cége alatt, teszi át a fo-lyamodványt a vasuthoz s a vasut az igazolványt eme hivatali főnökség címére küldi meg Ugyan-ezen szabályok nyerne értelemszerű alkalmazást akkor is, midőn arcképes igazolvány kiállítását (meghosszabbítását) kérés, záradékolt (arcképpel meghosszabbítandó arcképes igazolvánnyal felsze-relt folyamodványt és a kiállítási (meghosszabbí-tási) illetéket az igényjogosult folyamodó, vagy annak főnöke, közbenső gyűjtőhatóság igénybe-vétele nélkül, közvetlenül a m. kir. államvasutak igazgatóságához küldheti be. Ellenben, midőn az igazolvány megszerzése körül gyűjtőhatóság köz-vetítését kell igénybe venni, a folyamodvány (és az illeték) csupán azon fokig portóköteles, míg azt az igényjogosult, avagy a személyesen átvevő hivatali főnök a gyűjtőhatósághoz juttatja, ellen-ben a gyűjtőhatóság a felszerelt folyamodványo-kat (jegyzékeket) és az illetékeket már mint bár-mely más hivatalos küldeményt portómentesen teheti át a m. kir. államvasutak igazgatóságához. Szintugy a m. kir. államvasutak igazgatósága az arcképes igazolványokat portómentesen küldheti meg a gyűjtő, illetve most már elosztó hatóság-nak, ez azonban már azokat portóköteles-ten tar-tozik eljuttatni az igényjogosulthoz, avagy sze-mélyesen átadó hivatali főnökséghez. Ugy az egyszeri, mint az arcképes igazolványok kérvé-nyei után ezek szerint a kérvényező az egyszeri oda és visszaküldés díját mindenesetre viselni tartozik. Miről a törvényhatóságot tudomás vétel végett értesitem. Budapesten, 1899. évi április hó 10-én. A minister helyett: Jakabffy s. k. állam-titkár.

2606/k. i. 99. sz. A gálszécsi járás főszolgabirójától.

Körösvény.

Közírré teszem, hogy f. évi augusztus 23-án Grünstein Dávid t. terebesi lakos udva-rába egy fehéres, zsemlye színű, foltos, 1 éves gazdátlan üszőtínó tévedt, tulajdonosa a köz-ségi bírónál jelentkeztek.

Gálszécs, 1899. aug. 31.

Somossy, szolgabíró.

5380 ki/99. sz. A bodroghözi j. főszolgabirójától.

Körösvény.

Folyó évi aug. hó 29-én este 1 drb. 10 éven felüli fekete, herélt ló (első bal lábára sánta) találtatott Zétény községben Róth Bernáth zé-tényi lakos udvarán odakötte és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy azon körösvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község birájánál annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a ló mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

K.-Helmecz, 1899. év aug. hó 30-án.

br. Fischer, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap, szeptember 3. Órnagy ün.
Hétfőn, szeptember 4. Rozália.
Kedden, szeptember 5. Juszt L.
Szerdán, szeptember 6. Zakariás.
Csütörtökön, szeptember 7. Regina.
Pénteken, szeptember 8. Kisasszony.
Szombaton, szeptember 9. Klavér.

Nyilt-tér.

**„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS**

Margitforrás-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szor-int kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitünő hatású a légutak s tüdő hurutos álla-potainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlan-dóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbe-esülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni töle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon ese-tekben, hol a főlős mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgsavas sók lerakódását akadályozván, be-eses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál a kő- és homokképződés ese-teiben, miért is a budapesti és bécsi egye-tem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit“ forrásnak a hozzá hasonló ösz-szetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:
ÉDESKUTY L. ásványvíznagykereskedés
— es. és kir. udvari szállító —
BUDAPESTEN.
KAPHATÓ MINDEN GYÓGSZERTÁRBAN, FÜSZERKERESKE-
DÉSÉBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

Bucsu... Az utolsó versszak kivételével, melyben van gondolat, érzés is, — élvezhető.

P. J. urnak — Gálszécs. Átküldöttük a rovatve-zetőhöz.

Sp. I. urnak — Bpest. Eljár benne a kiadóhivatal

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asz-tali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

130/1. 99. eln. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A kir-helmeczi kir. járásbíróság 1900. évi tűzifa és kőolaj szükségletének bizto-sítása végett **folyó évi szeptember hó 14-én d. e. 9 órakor** a kir. járásbíróság vezető-jének hivatalos helyiségébe árlejtés fog tartatni.

Vállalkozók bánatpénzül, illetve szer-ződési óvadékul 30 forintot tartoznak az árlejtés alkalmával készpénzben letenni.

Kir.-Helmecz, 1899. augusztus 24-én.
Emódy, kir. albiró.

2175/1899. Tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi ha-tóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehaj-tónak Hamecz János és társa végrehajtást szenvedő elleni 81 frt 67 kr. tőkekövetelés és járulékkára iránti végrehajtási ügyben az eperjesi kir. törvényszék (a girálki kir. járásbíró-ság) területén lévő Sandal községben fekvő a sandali 15. sz. tjkvben:

I. az A. I. alatt foglalt birtoktestnek B. 4. és B. 6. sorsz. alatt Hamecz János és Tutok szül. Hamecz Anna nevé-n álló birtokjuttalakra 182 frt kikiáltási árban.

II. az A. II. alatti birtoktestnek B. 4. és 6. sorsz. alatt Hamecz János és Tutok Mihályné szül. Hamecz Anna végre-hajtást szenvedők nevé-n álló, valamint a végr. törv. 156. §-a alapján B. 5. és B. 7-10. sorsz. alatt Bohmács Miklós, Ha-mecz György, Hamecz Mihály, Hamecz Zsuzsanna és Hamecz András nevé-n álló jutalékokra, tehát az A. II. alatti egész birtoktestre 14 frt kikiáltási árban; továbbá

III. az A. III. alatt foglalt és B. 3. sorsz. alatt Ha-mecz János nevé-n álló egész birtoktest 258 frt kikiáltási ár-ban; és végül

IV. az A. IV. alatt foglalt és B. 3. sorsz. alatt Hamecz János nevé-n álló egész birtoktest 17 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1899. évi szeptember hó 7-ik** napjának délelőtti 10 órakor Sandal község házban megtartandó nyilvános ár-verésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozók tartoznak 18 frt 20 krt, 1 frt 40 krt, 25 forint 80 krt és 1 forint 70 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Eperjesen, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi június hó 26. napján.

Urban Gyula.
kir. törvényszéki bíró.

Tk. 2065/899. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehaj-tonak Bakos Jánosné s társai végrehajtást szenvedő elleni 38 forint 71 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a tokaji kir. járásbíróság területén lévő B.-Keresztúr községben fekvő a b.-keresztúri 587. sz. tjkvben 365, 366. hr. sz. alatt foglalt és 1. Bakos Jánosné nevé-n 3/10-ed részben, — 2. Bakos Ilma nevé-n 3/10-ed részben, — 3. Pávai Mária kisk. nevé-n 1/10-ed részben, — 4. Pávai Erzsébet kisk. nevé-n 1/10-ed részben, — 5. Pávai Miklós kisk. nevé-n 1/10-ed részben álló ingatlanra 764 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi szeptember hó 14.** napjának délelőtti 9 órakor B.-Keresztúr község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsár-nak 10% vagyis 76 frt 40 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értel-mében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi június hó 21. napján.

Plathy, kir. járásbíró.

Olcsó kerítések! Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára
BUDAPESTEN, VIII. ker, Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonato-kat, tuskés sodronyt, pánthuzalt: erdő-
vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint esinos és erős ki-vitelű kapukat és ajtókat. vaskeretes sodrony-fonat és kovácsolt vasból; ugyszintén díszes virág-
ágy- és gyeperkerítéseket és favédő-kosara-kat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat, szőlő-bogyozó rostákat, magtárlakrostályokat, ökörszáj kosarakat, szikrafogókat, gabona-választó-hengereket, valamint régi választó-hengereknek új sodronyköpenyvel való ellátá-sát. Rostaszöveteket és fonatokat szelelő-róstákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.
Jutányos és pontos kiszolgálás.

15/899.

Arverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a szinnai szolgabírói hivatalnak folyó évi 2075/L.-99. számú végzése által a homonnai betegsegélyző pénztár javára Grünman Arnold budapesti lakos, zubnai fűrészgár tulajdonos ellen 1899. évi június hó végéig esedékes járulékk hátralék fejébe 250 forint 13 kr. és eddig megállapított 8 frt 20 kr. és még felmerülendő költség ergjéig folyó évi július hó 28-án Zubnán a fűrészgár telepen lefoglalt és 360 frtra becsült u. m. 5 drb. 16, 6 pár lengyel hám (homat), 1 pár magyar hám teljes felszereléssel, 1 féderes bricska, 3 elő taliga rönk szállításhoz és 1 teher mérlegből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 2075/L.-99. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Zubnán a fűrészgár telepen leendő eszközzésére **folyó évi szeptember hó 18-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.

Az előrrezendő ingóságok vételára azonnal fizetendő.
Kelt Szinnán, 1899. évi augusztus hó 31-én.

Czapkay Ödön,
szolgab. végrehajtó.

Házbirtok eladás.

S.-A.-Ujhelyben, a Csillag-utcán lévő ház nagyobb kerttel szabad kézből azonnal eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Tk. 6636/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujheli kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jánosó András végrehajthatónak Huszár János és Huszár Mária végrehajtást szenvedő elleni 35 frt 57 kr. és 7 frt 40 kr. költségkövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujheli kir. törvényszék (a s.-a.-ujheli kir. járásbíró) területén lévő Nagy-Kázmér községben fekvő a nagy-kázméri 124. sz. tjkvben foglalt Huszár János és Huszár Mária tulajdonú I. 120 hr. sz. belhely és 67. ö. i. számú háza az árverést 367 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi szeptember hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Nagy-Kázmérban a községi bíróságnál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 36 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. évi III. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminis-teri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. III. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerűelismvényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi június hó 29-én.

Wieland,
kir. törvényszéki bírós.

2236/1899. ár.

Árverési hirdetmény.

Liptay Jenő t.-eszlári és néh. Vojtovits Bertalan nyiregyházai lakosok közös tulajdonát képező fatelepen készletben lévő hordók, vasuti talpfák, oszlopok, nagyobb mennyiségű — mintegy 1600 öl tűzifa és lábbon lévő élőfák a helyszínen O.-Liszka (Zemplén megye) községében f. évi szept. hó 14-én tartandó önkéntes árverésen, készpénz fizetés mellett s az egyes nemekre lehetőleg egy-egy csoportban eladtni fognak. Előzetes tájékoztatást Boga Ferencz o.-liszka-i lakos felügyelő nyújt.

Kelt Nyiregyháza város árvaszékének 1899. évi aug. hó 23-án tartott üléséből.

Bogár Lajos,
h. árvaszéki elnök.

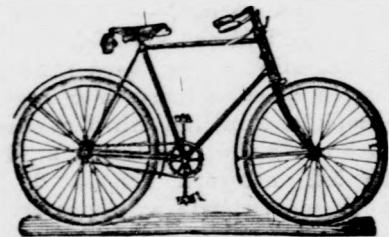
Vozári Tivadarné

Kassa, Kossuth Lajos-utca 1

Ajánlja saját készítményű férfi-, női- gyermek- és katonai keztyű és sérvkötőt, nadrágtartó, hastartó, irigateur, szarvasbőr és gummiáru különlegességeket.

Keztyük tisztítása és javítása elvállaltatik.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnétek

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyumi és légtömlők.

Mindennemű vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk dusan felszerelt raktára.

Oliva, repace, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradékok.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román ezement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő cséplőkészleteket s lokomobilokat, egy használt hibátlan kazánt.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

Vegyztizta, természetes

Dr. Raydt szénsavipar részv.-társaság gyártmánya. Gyártelepek: Eyach, Stuttgart, Berlin, München, Zürich, Bécs.

Könnnyű 10 és 20 kgmos acél tartályokban. Vezér-képviselőség és állandó nagy raktár Magyarország és keleti tartományok részére:

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon II—80.

Telefon II—80.

Viszonteladók egyes megyékre kerestetnek.

A MALÁRTSIK-féle

esasz. és kir. kiz. szabadalmazott

Patkányirtó-pogácsa

valódi csakis ezen

Kapható
30 és 60 filléres
esomagokban.

Mindenütt
1 és 2 koronás
dobozokban

védjeggyel.

Ismét eladóknak megfelelő kedvezmény. Egyedüli legbiztosabb szer a patkány, egér és vakondok kiirtására, házi állatoknak teljesen ártalmatlan.

Próbarendelmények, melyek 2 nagy vagy 5 nagy esomagból állanak 1 kor. 60 fillér, illetve 3 kor. 80 fillér előre beküldése mellett bárhová bérmentve küldetnek.

Feltalálója és készítője:

Malártsik György S.-A.-Ujhely.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik:

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

Zeneiskola megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a főtéren, Juhász Jenő ur (Évva-féle) házában az emeleten lévő

zeneiskolámat

folyó évi szeptember hó 1-én nyitottam meg.

Beiratkozásokat még most is szívesen fogadok.

A n. é. közönség b. párfogásáért esedezve, maradtam

kiváló tisztelettel

Szatmári A.,

igazgató-tulajdonos.

Értesítés.

Van szerepém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy S.-A.-Uthelyben a Wekerle-téren lévő és a „Vörös ökör”-höz czimzett korcsma és vendéglői helyiségemet a kor igényeinek megfelelően átalakítottam s megnagyobbítottam.

Üzletemnél az ujonnan létesített kitünő magyar konyha kezelésével saját felügyeletem mellett Réder József jóhírnevű volt budafoki vendéglőst bízom meg, ki hideg- és meleg ételekkel kitünő s természetes borok és egyéb italokkal a napnak bármely órájában a m. t. közönség rendelkezésére áll.

Boraim természetes, jó minőségű szavatolok. **Czankó bor literje 40 kr., kövesdi asztali bor 50 kr.,** vörös és szamorodni borok minőség szerint igen jutányosan számíttatnak. **Frissen csapolt Korona söröm versenyen felül áll.**

Üzletemet a m. t. közönség pártfogásába ajánlva vagyok

tisztelettel

Deutsch Simon.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyötrő bajuktól és kellemetlen betegségüket alaposan meg akarják gyógyítani használjanak kizárólagosan

SANTAL EGGER-t

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít, mindkét nemnél a régi csöfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr. bérmentve.

ÓVÁS! Tudományosan elismert tény, hogy a Santal hatása ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább de értéktelen idegen hangzású készítményektől.

Fő- és szétküldési raktár:

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. kerület, Váci-körút 17 szám.

WIDDER GYULA

GYÓGYSZERTÁRA A „MAGYAR KORONÁHOZ”
S.-A.-Ujhely, (Dr. Hornyai-féle házában).

Raktára az összes bel- és külföldi különlegességeknek, legfinomabb angol s francia illatszerek, hölgyporok, szappanoknak. Sebészeti eszközök, kötszerek, gyógyborok, gyógyczukorkák

Valódi lilium arczkenőcs és szappan

szeplő, májfolt, mitesser s az arcbőr egyéb betegségei ellen kitünő sikerrel használható.

Az arczkenőcs ára 70 fillér, 1 kor., 1 kor. 40 fillér és 2 kor. 1 darab szappan ára 1 kor. 20 fillér.

Valódi tokajival készített s igen kellemes édes ízű china vas bor

orvosi ajánlatra, vérszegénység, sápkór s a gyermekek gyengesége ellen használandó, nagy üveg ára 7 kor. 20 fillér, kis üveg 4 korona.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközölköttek. Csomagolás díjtalan.

Zacherlin

Nicht
in der
Düte!

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban esalhatatlan és gyökeres irtószert mindennemű rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Hani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilma, Klein Géza, Hazai Adolf, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir, Bilanovits István.

Abauj-Szántó: Blau Herman, Sóváry Kálmán, Friedmann Simon, Klein Adolf, Klein Vilmos.

Forró-Énes: Haimann Salamon, Herczföld Lajos.

Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.

Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,

Rosenblüth Márkus.

Mándok: Richard Emil.

N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.

Szerencsen: Turcsinyi Ferencz, Bekefi Ignác.

Tálya: Gottfried Sámuel.

Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Mergentern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.

Varannó: Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg, Rosenblüth Sándor, Klauer Emil.

Tk. 3014/1898. szám.

Hirdetmény.

Semjén község telekkönyvi tagosítás, illetve birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 1-ső napjáig

bezárólag a kir. telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak értelmében, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve

azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a kir. telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 1-ső napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves átvezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útjain és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtottak az eredetieket a kir. telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Kir.-Helmeczen, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. február 13-án.
Dancs György, kir. aljbíró.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kádakat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszilidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje

KASSÁN.

DEUTSCH ADOLF

hordó-gyáros. * S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az itt S.-A.-Ujhelyben, Rákóczy-utca sáját házamban (tul a hidon) meglevő **bodnár műhelyemet** tetemesen nagyobbitottam s raktáron tartok a legjobb minőségű hegyi tölgyfából készült minden nagyságu **hitelesített hordót** és **ántalagot**.

Elvállalok továbbá **szüretelő és fürdőkádak** készítését minden alakban és nagyságban, ugyszintén mindenféle javításokat is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Deutsch Adolf,
hordó-gyáros.

Keil-lakk

(G'asur)

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégebb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santal vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt

nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykörönc-utca 23.

Ára üvagenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érez- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarcophágot, mindenféle szemfedeleket, érez-, mü- és élővirág koszorúkat, szállagokat, viasz- és szurokfáklyákat.

Fakoporsót 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyászkoocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeseltető kellekekkel.

A legesekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosított.

A gyászeset megtörténtével, a hezzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászkehelmék és gyászfátyolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

S.-A.-Ujhely, nyomtatt a 'Zepmlén' gyorsajtóján.